БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 20 (767)

27 ЯНВАРЬ ЯКШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

АЗИЗ МЕҲМОНЛАР САМИМИЙ КУТИБ ОЛИНДИ

Президент Антонин Запотоцкий бошчилигидаги Чехословакия Республикаси делегацияси Москвага келди

Президент Антонин Запотоцкий бошчилигидаги давлат визити билан СССР га келган Чехословакия Республикаси делегациясини Москва 25 январда самимий кутиб олди. Пойтахт меҳнаткашлари қардош халқнинг давлат арбобларини чин кўнгилларидан табрикладилар. Мустаҳкам, самимий дўстлик ва ўртоқчилик алоқалари совет кишиларини шу қардош халқ билан кўпдан буён боғламоқда.

Москванинг марказий магистрали — Горький кўчаси Чехословакия Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган. Белоруссия вокзалида ҳам ҳар иккала мамлакатнинг байроқлари ҳилпиллаб турар эди.

Қизил алвонларга чехословак ва рус тилларида шу сўзлар ёзилган: «Яшасин муваффақиятли суратда социализм қураётган қардош чехословак халқи!», «Чехословакия Республикаси ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги қардошларча бузилмас дўстлик яшасин ва яшнасин!».

Бу сўзлар москваликларнинггина қизғин туйғуларини ифода этиб қолмайди. Социалистик мамлакатлар улуғ оиласида, тинчлик ва инсоният бахти учун курашда муносиб ўринни эгаллаган талантли, меҳнатсевар чехословак халқини қадрлаётган ва ҳурмат қилаётган барча совет кишилари ана шу сўзларга астойдил қўшиладилар. Совет кишилари ўз қардошларининг янги ҳаёт қурилишида эришаётган катта муваффақиятлари билан қувонмоқдалар.

Белоруссия вокзалининг платформаси Чехословакиянинг отоқли давлат арбобларини кутиб олиш учун тўпланган юзларча москваликлар билан тўлди. Меҳмонларни кутиб олиш учун заводлар ва фабрикалар, жамоат ташкилотлари, илмий институтларнинг вакиллари келдилар.

Прагадан махсус поезд келиши олдидан К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов ўртоқлар Белоруссия вокзали перронига чиқадилар.

РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. А. Яснов, СССР Министрлари Б. П. Бешчев, П. В. Дементьев, С. М. Тихомиров, Н. П. Дудоров, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, В. Д. Калмиков, Н. А. Михайлов, Н. И. Строкин, СССР Олий Совети Иттифоқи Советининг Раиси П. П. Лобанов, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. Т. Лацис, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари А. Ф. Горкин, Совет Иттифоқи Маршаллари И. С. Конев ва К. С. Москаленко, армия генерали И. А. Серов, Москва Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Бобровников, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари А. А. Громико ва В. А. Зорин, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Л. Ф. Ильичев, СССР Ташқи ишлар министрлиги тўртинчи Европа бўлимининг мудири А. И. Горчаков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков, Москва шаҳрининг коменданти генерал-майор И. С. Колесников, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Кутиб олувчилар орасида Чехословакия элчихонаси ходимлари, Москвадаги чехословак колонияси, СССРдаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, кўпгина совет ва чет эл журналистлари ҳам бор эди.

Соат 15 да поезд перрон ёнига келиб тўхтайди ва меҳмонлар вагонлардан чиқадилар. Совет Ҳукумати ва Коммунистик партия раҳбарлари Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий, Бош Министр Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонин Новотний, шунингдек Чехословакия ҳукумати Раисининг ўринбосари Вацлав Копецкий, Госплан Раиси инженер Ота Шимунек, ЧКП Марказий Комитетининг секретари Иржи Гендрих, Ташқи ишлар министри Вацлав Давид, қурилиш бўйича Давлат комитетининг Раиси, министр профессор Эмануэл Шлехта, Ташқи савдо министри Рихард Дворжак, Соғлиқни сақлаш министри доктор Иозеф Плойгар, Миллий мудофаа министри генерал-полковник Богумир Ломский, Маҳаллий хўжалик министри Иозеф Кисели, вакиллар корпусининг раиси Рудольф Стрехай, Чехословакия Республикасининг СССРдаги элчиси Я. Вошаглик билан қўл қисишиб кўришадилар.

СССРнинг Чехословакиядаги элчиси И. Т. Гришин делегация билан бирга Прагадан келди.

Меҳмонларни кутиб олиш учун Брестга борган СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев, армия генерали В. В. Курасов, СССР Ташқи ишлар министрлиги тўртинчи Европа бўлими мудирининг ўринбосари П. Г. Крекотень, СССР Ташқи ишлар министри Протокол бўлими мудирининг ўринбосари К. А. Кочетковлар ҳам Москвага келдилар.

К. Е. Ворошилов Чехословакия Республикасининг бошлиғи Антонин Запотоцкийни фахрий қоровул рапортини қабул қилишга таклиф этади. Оркестр Чехословакия Республикаси ва Совет Иттифоқининг Давлат гимнларини ижро этади.

Чехословакиялик меҳмонлар ўзларини кутиб олган СССР министрлари, чет давлатларнинг элчилари билан кўришадилар.

Москва меҳнаткашларининг перронга тўпланган вакиллари меҳмонларни гулдурос қарсаклар ва «Ура» хитоблари билан кутиб олдилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Чехословакия Республикасининг давлат арбобларига қарата нутқ сўзлайди.

Ўртоқ К. Е. ВОРОШИЛОВ нутқи

Қадрли ўртоқ Президент!

Қадрли ўртоқлар, Чехословакия Республикаси делегациясининг аъзолари!

Сизларнинг Ватанимизнинг пойтахти Москвада СССР Олий Совети Президиуми, Совет Ҳукумати, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан ва шахсан ўз номимдан самимий табриклашга ижозат бергайсиз.

Совет халқи Сизлар орқали Чехословакия Республикасининг Ҳукуматини, чехословак халқини ва унинг жанговар авангарди — Коммунистик партияни чин кўнгилдан қизғин табриклайди. Чехословакия Коммунистик партияси Миллий фронтнинг юраги, социализм қураётган Чехословакия меҳнаткашлари ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчисидир.

Халқларимиз ўртасида самимий ва чинакам қардошларча дўстлик муносабатлари вужудга келганлигини ва бу муносабатлар ривожланиб бораётганлигини хурсандчилик билан қайд қиламиз.

Бизнинг дўстлигимиз совет халқининг ҳам, чехословак халқининг ҳам туб ҳаётий манфаатларига тўлиқ жавоб беради. Бу дўстлик бутун социалистик лагерни янада мустаҳкамлашга ва тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Азиз ўртоқлар, Сизларнинг давлат визити билан Совет Иттифоқига келишингиз социалистик мамлакатларимиздаги қардош халқлар ўртасида бўлган самимий дўстликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашда шубҳасиз муҳим роль ўйнайди.

Қадрли ўртоқлар ва азиз меҳмонларимиз, хуш келибсиз. **(Қарсаклар).**

Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий ўзининг жавоб нутқида қуйидагиларни айтди.

Ўртоқ А. ЗАПОТОЦКИЙ нутқи

Қадрли ўртоқ Ворошилов!

Қадрли ўртоқлар!

Москва граждандари!

Улуғ ва гўзал мамлакатингизнинг пойтахтига келган вақтимизда самимий кутиб олганлигингиз учун шахсан ўз номимдан, шунингдек Чехословакия Республикаси делегацияси номидан Сизларга ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Биз Совет Иттифоқига келиш тўғрисидаги таклифни зўр хурсандчилик билан қабул қилдик. Биз бир-биримизни билиш ва ўзаро алоқа ўрнатиш учун келганимиз йўқ. Биз Сизларга — ўзимизнинг қадимий, энг севикли, энг азиз ва энг содиқ дўстларимизга келдик.

Бизнинг дўстлигимиз ва ўзаро муносабатларимиз ўзининг кўпдан буён давом этиб келаётган традициясига эгадир. Бу дўстлик кеча бошланган эмас, бу дўстлик асрлардан буён давом этиб келмоқда. Биз яхши чоқларда ҳам, оғир пайтларда ҳам ҳамиша бирга бўлдик. Доим биргаликда ҳамкорлик қилдик, бир-биримизга ёрдам бериб келдик ва бир-биримизга ишониб келдик.

Мамлакатимизнинг бой тарихи бор. Ана шу тарих давомида прогресс кучлари реакция кучлари билан доим тўқинишиб келди. Чехословакия Европанинг қоқ ўртасидадир ва шу сабабдан, Европа устида эсган бўронларнинг ҳаммаси ҳам Чехословакия устидан ўтди. Ҳозирги иқтисодий ва ижтимоий тараққиётимиз ҳам мавж уриб, тез суръатлар билан давом этди.

Европадаги бир қанча мамлакатлар каби собиқ Австро-Венгрия монархиясидаги мамлакатлар ҳам феодализмнинг емирилиш даврини ва капиталистик саноат ишлаб чиқаришининг ривожланиш даврини бошдан кечирдилар. Чехиянинг саноати айниқса тез суръатлар билан ривожланди. Чехия собиқ Австро-Венгрия монархиясининг ҳақиқатан ҳам саноат базаси бўлиб қолган эди. Бу ҳол бизда эксплуататорлар билан пролетариат ўртасидаги синфий зиддиятларни ғоят кучайтирди. Синфий онглилик ва синфий бирдамлик ўсди, ишчилар ҳаракати вужудга келди.

Шу сабабдан 1905 йилдаги биринчи рус революцияси бизнинг мамлакатимизда ғоят қўллаб-қувватланди. Бизнинг мамлакатимизда жўшқин 1905 йилдаги рус революциясининг қўллаб-қувватланганлиги Россиядаги прогрессив кучларнинг тарихимиз тараққиётига катта таъсир кўрсатганлигини кўрсатувчи ёрқин мисоллардан бири бўлди. Озодлик тонги ва капиталистик зулмга қарши кураш тонги бизга Шарқдан, Россиядан келди. Бу эса кўпдан буён давом этиб келаётган традицион дўстлик алоқаларимизга янги, революцион маъно берди.

Буларнинг ҳаммаси 1917 йилда Улуғ Октябрь социалистик революцияси тўғрисида баён қилинган фикрларда айниқса яққол кўринди. Биз, Россиядаги ғолибона Октябрь революцияси мустақил Чехословакия давлатини тузишга олиб келган асосий халқаро-сиёсий фактор бўлди, деб ҳақли суратда даъво қила оламиз. 1918 йилдан буён ўтган давр чех ва словак ишчиларининг ва барча меҳнаткашларнинг социал адолат учун, республикада энг яхши ва энг адолатли тузум учун кураш олиб бориш даври бўлди. Марксизм-ленинизмнинг ўлмас таълимоти ва совет халқининг тажрибаси ривожланиб борган чех капитали ва чет эл капиталига қарши оғир синфий жангларда бизга йўл кўрсатиб берди.

Мамлакатимиз гитлерчи фашист шайкалар томонидан оккупация қилинган йилларда худди совет халқи ва унинг шонли армияси бизга ёрдам бердилар, ана шу шайкаларни ҳайдаб чиқардилар ва азиз Прағамизни сақлаб қолдилар.

Совет халқининг Улуғ Ватан урушида эришган шонли ғалабаси ва фашист реакциясининг енгилганлиги ўз республикамизда янги ижтимоий тузум қуриш йўлига ўтишимиз учун ҳам имконият берди. Дўстлик ва иттифоқ тўғрисида 1943 йилда тузилган шартнома бизнинг ҳамкорлигимизни абадий мустаҳкамлади. Вафодор дўстлик, мустаҳкам иттифоқ ва маҳкам ҳамкорлик халқларимизга нуқул фойда келтирди, социализм қурилишида бизга фойда келтирди ва ёрдам берди.

Тарихий тараққиёт натижасида Совет Иттифоқи дунёда биринчи социалистик давлат сифатида шундай бир марказ бўлиб қолдики, дунёдаги барча прогрессив кучлар ана шу марказ теварагига бирлашмоқдалар. Совет Иттифоқининг шонли марксчи-ленинчи Коммунистик партияси ана шу курашда раҳбар куч бўлиб қолди.

Бу фактни инкор қилиб бўлмайди, шу тўғрида бахс юргузиб бўлмайди. Мустаҳкам дўстлигимизнинг бузилишига умид боғлаган ва социализм лагеридаги давлатлар ўртасида бўлган муносабатларда ишончсизлик ҳамда ихтилоф туғдиришни истаган ҳамма кишиларнинг ҳафсаласи пир бўлади ва улар янглишадилар. Биз Чехословакияда социализм қурилиши соҳасида бундан буён ҳам синалган ленинча йўлдан борамиз ва бу йўлдан ҳеч қачон орқага қайтмаймиз.

Жаҳон тараққиёти янги, олий ижтимоий системалар сари олға бормоқда. Мисрга қарши империалистик агрессия ва Венгрияда контрреволюция уюштириш йўлида империалистлар томонидан авж олдирилган авантюра барбод бўлгани каби тарих ғилдирагини орқага буриб юбориш йўлидаги ҳар қандай уринишлар ҳам муқаррар барбод бўлади.

Социализм лагерининг кучлари улуғ ва енгилмасдир. Тинчликни, прогрессни ва инсоният бахтини истаётган кишиларнинг ҳаммаси биз билан биргадир. Биз, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашда биз билан ҳамкорлик қилишни истаётган ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципига тарафдор бўлган ҳар бир кишига қўл узатамиз.

Биз, чехлар ва словаклар қувончли ва порлоқ истиқбол сари бораётган кишилар сафида доим бўлишга қатъий қарор берганмиз. Шу сабабдан биз кўп марта айтиб келган гапларимизни яна такрорлаймиз — Совет Иттифоқи билан абадий биргамиз ва бошқача бўлиши мумкин эмас.

Қадрли дўстлар ва ўртоқлар, мен шунга аминманки, бизнинг бу сафаримиз дўстона муносабатларимизни, халқларимиз ўртасидаги дўстликни, социализм қурилишида ва урушга қарши тинчлик учун курашда ўзаро ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Сизларга бутун халқимизнинг самимий саломини топшираман ва шундай деб хитоб қиламан:

Совет Иттифоқи билан Чехословакия Республикаси ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик яшасин, ривожлансин ва мустаҳкамлансин!

Яшасин халқларимиз ўртасидаги дўстлик!

Яшасин тинчлик!

Перронда қарсаклар узоқ давом этади. Чехословакиялик дўстлар совет раҳбарлари билан биргаликда вокзал олдидаги майдонга қараб йўл олганларида қарсаклар янада кучаяди. Бу ерда Антонин Запотоцкий ва К. Е. Ворошилов биринчи машинага, Вильям Широкий ва Н. А. Булганин иккинчи машинага, Антонин Новотний ва Н. С. Хрушчев учинчи машинага чиқадилар. Меҳмонлар тушган бошқа автомашиналар булар кетидан боради. Пойтахт кўчаларида тўпланган жуда кўп киши чехословакиялик меҳмонларни қардошларча, самимий табриклади. (ТАСС).

Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун умумхалқ мусобақасини кучайтирайлик

Газетамизнинг кечаги сонида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг традицион XII қурултойида республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари номидан қабул қилинган социалистик мажбурият босилди. 1957 йил мўл ҳосили учун курашда жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган бу ҳужжатда олтинчи беш йилликнинг биринчи йилида қилинга фидокорона меҳнатнинг натижалари тўпланган ва бу йил амалга оширилиши зарур бўлган ғоят муҳим вазифалар бирма-бир кўрсатиб берилган.

1956 йил Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашнинг ленинча байроғи остида ўтди. КПСС XX съездининг қарорларидан руҳланган республикамиз, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари ўтган йили партиямиз раҳбарлиги остида саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда зўр муваффақиятларга эришдилар. Республикамиз саноати 1956 йил планини 104 процент бажариб, пландан ташқари 800 миллион сўмлик маҳсулот берди. Пахта етиштиришни кўпайтириш учун курашда эришган ғалабамиз бизни айниқса қувонтиради. Республика пахтакорлари давлатга 2 миллион 860 минг тонна пахта топшириб, 1956 йилги давлат планини ошиғи билан бажардилар. Ўзбекистон ўз тарихида ҳеч қачон шунчалик кўп пахта ҳосили олмаган эди. Республикамиз ғалла, пилла, қоракўл тери, жун, тухум, сут, гўшт, сабзавот, картошка ва узум тайёрлаш ҳамда харид қилиш планларини ҳам муваффақиятли адо этди.

Партия ва ҳукумат Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ишига юксак баҳо бердилар. Республикамиз иккинчи марта Ленин ордени билан мукофотланди ва 1957 йилга Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси қилиб тасдиқланди. Республика қишлоқ хўжалик илғорлари, саноат, фан, маданият, партия ва совет ходимларидан 15704 киши СССР орден ва медаллари билан мукофотланди. 201 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган фахрий унвон олди. Кўрсатилган бу ғоят катта ғамхўрлик ва юксак мукофот учун ўзбек халқи жонажон Коммунистик партиядан ва Совет ҳукуматидан умр бўйи миннатдордир.

Тошкент областининг пахтакорлари КПСС XX съездининг қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш тўғрисидаги тарихий қарорларини амалга ошириб, 1956 йилда пахта етиштиришнинг прогрессив методларини — чигитни тор қаторлаб ва квадрат-уялаб экишни ҳамда ғўза қатор ораларини машина билан икки томонлама ишлашни қатъий равишда ва кенг жорий қилдилар. Пахта етиштиришнинг янги, энг прогрессив методларига ўтишни амалга оширишда Иттифоқ ҳукумати ва КПСС Марказий Комитети ўзбек пахтакорларига катта, бебаҳо ёрдам кўрсатдилар. Шунинг учун ҳам областимизнинг колхоз ва совхозлари республикада биринчи бўлиб пахта тайёрлаш давлат планини ва социалистик мажбуриятини бажардилар. 190 минг гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан ўрта ҳисоб билан 24,7 центнердан ҳосил олинди, давлатга 469 минг тонна пахта топширилди. Бир йил ичида пахта ҳосили ҳар гектар ҳисобига 4,3 центнердан ва луб экинларининг ҳосили 20 центнердан ошди. Картошка, сабзавот, полиз экинлари, узум, пилла, ғалла, жун, қоракўл тери, хом тери, мўйна ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳам ошиғи билан бажарилди.

Қўлга киритилган бу муваффақиятлар КПСС XX съезди қўйган улуғвор вазифаларни бажариш соҳасида қўйилган дастлабки қадамдир, холос. 1957 йилда бизнинг олдимизда пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш соҳасида янги, янада мураккаброқ вазифалар турибди. Олтинчи беш йилликнинг иккинчи йили барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини ошириш жиҳатидан ҳам, умумий ҳосилни кўпайтириш жиҳатидан ҳам олға томон янада катта қадам ташланган йил, совет пахтачилигини янада ривожлантириш йили бўлиши керак.

Ўзбек халқи мамлакатга йил сайин тобора кўп ва юқори сифатли пахта етказиб беришни севикли Ватанимиз халқлари олдидаги ўзининг интернационал, ватанпарварлик бурчи деб ҳисоблайди. Пахта — ўзбек халқининг улуғ Совет Иттифоқидаги барча қардош халқлар билан бузилмас дўстлигининг моддий ифодаси ва символидир. Пахта — ўзбек халқининг миллий ифтихори, катта бойлиги, шон-шарафи ва буюк коммунизм қурилиши ишига қўшадиган муносиб ҳиссасидир.

Республикамиз бу йил мамлакатга камида 3 миллион тонна пахта топшириш мажбуриятини олган экан, Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу улуғ ишга ўз ҳиссаларини қўшишлари, она-Ватанимизга 1957 йилда камида 475 минг тонна пахта етказиб бериш учун зўр сабот билан кураш олиб боришлари, умумхалқ социалистик мусобақасини янги куч билан кенг миқёсда авж олдириб юборишлари зарур. Пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун ҳозирдан кўкламги экишга тайёргарликни пухта уюштириш, ер ҳайдаш, ерни экишга тайёрлаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш ва бошқа ишларни қиш даврининг ҳар бир қулай кунидан унумли фойдаланиб, тўхтовсиз давом эттириш керак. Трактор паркини ва қишлоқ хўжалик асбобларини ремонтдан чиқариб тахт қилиб қўйиш, агрегатларда ишлайдиган кадрларни мавсумий ишга тайёрлаш — ҳозирги вақтдаги энг муҳим вазифалардан биридир.

Қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойида қабул қилинган мажбуриятда чорвачилик, пиллачилик, луб экинлари, сабзавот, картошка, полиз экинлари, боғдорчилик ва узумчилик соҳасида 1957 йилда амалга оширилиши зарур бўлган вазифалар ҳам кўрсатилган. Область колхозлари ҳар бир соғин сигирдан ўрта ҳисобда йилига 1120 килограммдан сут соғиб олиш, сут етиштиришни колхоз ва совхозларда камида 34 минг тоннага етказиш мажбуриятини олганлар. Бу мажбуриятни шараф билан бажариб, чорвачиликни ҳам кескин даражада ривожлантиришга эришиш — область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг бурчидир.

«Аҳоли эҳтиёжларини қондириш учун, — дейилади мажбуриятда, — сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кескин равишда кўпайтириш чорвачилик соҳасидаги асосий вазифадир. Пахта учун қандай курашсак, чорвачиликни янада юксалтириш учун ҳам шундай зўр матонат ва қунт билан курашамиз».

Газетамизнинг бугунги сонида областимиз чорвадорларининг Москва, Ленинград областлари ва Украина ССРнинг қишлоқ хўжалик мастерлари билан дўстона учрашувига бағишланган материаллар эълон қилинмоқда. Бу учрашув қардош халқларимиз дўстлигини янада мустаҳкамлашга, қардошлар маслаҳати асосида областимизда жамоат чорвачилигини янада ривожлантиришга шубҳасиз катта ёрдам беради.

Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига мусобақани кенг авж олдириб, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада юксалтириш учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сафарбар этадилар.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришиш учун, қурултойда олган социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажариш учун умумхалқ мусобақасини кенг авж олдирайлик!

СССР Ҳукумат делегациясининг Чехословакия Республикаси делегацияси билан музокаралари

26 январда Москвада, Кремлда СССР Ҳукумат делегациясининг давлат визити билан Совет Иттифоқига келган Чехословакия Республикаси делегацияси билан музокаралари бошланди.

Музокараларда Совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Олий Совети Президиумининг Аъзоси ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Н. С. Хрушчев, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосарлари А. И. Микоян ва М. З. Сабуров, Ташқи савдо министри И. Г. Кабанов, СССР Ташқи ишлар министрининг Биринчи ўринбосари А. А. Громико, СССРнинг Чехословакия Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси И. Т. Гришин қатнашмоқда.

Музокараларда СССР Молия министри А. Г. Зверев, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегия Аъзоси Л. Ф. Ильичев, СССР Ташқи ишлар министрлиги тўртинчи Европа бўлимининг мудири А. И. Горчаков иштирок этмоқда.

Музокараларда Чехословакия томонидан Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий, Ҳукумат Раиси Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонин Новотний, Ҳукумат Раисининг ўринбосари Вацлав Копецкий, Министр — Госплан Раиси инженер Ота Шимунек, ЧКП Марказий Комитетининг секретари Иржи Гендрих, Ташқи ишлар министри Вацлав Давид, Министр — қурилиш бўйича Давлат комитетининг раиси профессор Эмануэл Шлехта, Ташқи савдо министри Рихард Дворжак, Соғлиқни сақлаш министри доктор Иозеф Плойгар, Миллий мудофаа министри генерал-полковник Богумир Ломский, Маҳаллий саноат министри Иозеф Кисели, Вакиллар корпусининг раиси Рудольф Стрехай, Чехословакия Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Яромир Вошаглик қатнашмоқда.

Музокараларда Чехословакия Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг мудири Мирослав Галушка иштирок этмоқда.

Музокаралар бошланиши олдидан К. Е. Ворошилов Совет ҳукумати ва КПСС Марказий Комитети номидан СССРга давлат визити билан келган Чехословакия Республикаси делегациясини ва у орқали бутун Чехословакия халқини дўстона табриклади.

А. Запотоцкий Чехословакия Республикаси делегациясини самимий ва дўстона қабул қилинганлик учун зўр миннатдорчилик билдирди ва Чехословакия халқи номидан Совет Иттифоқи халқларига қизғин ва қардошлик саломи топширди.

Сўнгра музокаралар давомида Совет Иттифоқи ва Чехословакия Республикаси ўртасида дўстона муносабатларни янада ривожлантириш масалалари юзасидан ҳартомонлама фикр олишув бўлди. Музокара қатнашчилари ҳозирги халқаро аҳвол билан боғлиқ бўлган ва ҳар иккала томонни қизиқтирадиган масалалар юзасидан ҳам фикр олишдилар. Музокаралар вақтида кўтарилган барча масалалар юзасидан тўла якдиллик ва ҳамжиҳатлик борлиги кўринди.

Музокаралар ғоят дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

Музокараларни давом эттиришга қарор берилди.

К. Е. Ворошилов Чехословакия Республикаси делегациясини қабул қилди

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Чехословакия Республикаси Президенти Антонин Запотоцкий бошчилигида давлат визити билан Москвага келган Чехословакия Республикаси делегациясини 25 январда Кремлда қабул қилди. Қабул вақтида Президент билан бирга Бош Министр Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонин Новотний, Бош Министр ўринбосари Вацлав Копецкий, Госплан Раиси — Министр инженер Ота Шимунек, ЧКП Марказий Комитетининг Секретари Иржи Гендрих, Ташқи ишлар министри Вацлав Давид, Қурилиш ишлари Давлат Комитетининг Раиси — Министр профессор Эмануэл Шлехта, Ташқи савдо министри Рихард Дворжак, Соғлиқни сақлаш министри доктор Иозеф Плойгар, Миллий мудофаа министри генерал-полковник Богумир Ломский, Маҳаллий саноат министри Иозеф Кисели, Вакиллар корпусининг раиси Рудольф Стрехай, Чехословакия Республикасининг СССРдаги Элчиси Яромир Вошаглик ҳам бор эдилар.

Қабул вақтида СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари А. А. Громико ва Н. С. Патоличев, СССР нинг Чехословакиядаги Элчиси И. Т. Гришин ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Н. А. Булганин Чехословакия Республикаси делегациясини қабул қилди

25 январда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин Кремлда Чехословакия Республикасининг Республика Президенти Антонин Запотоцкий бошчилигида давлат визити билан Совет Иттифоқига келган делегациясини қабул қилди.

Қабул вақтида Чехословакия томонидан Бош Министр Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонин Новотний, Бош Министр Ўринбосари Вацлав Копецкий, Госплан Раиси — Министр инженер Ота Шимунек, ЧКП Марказий Комитетининг Секретари Иржи Гендрих, Ташқи ишлар министри Вацлав Давид, Қурилиш ишлари Давлат Комитетининг Раиси — Министр профессор Эмануэл Шлехта, Ташқи савдо министри Рихард Дворжак, Соғлиқни сақлаш министри доктор Иозеф Плойгар, Миллий мудофаа министри генерал-полковник Богумир Ломский, Маҳаллий саноат министри Иозеф Кисели, Вакиллар корпусининг раиси Рудольф Стрехай, Чехословакия Республикасининг СССР даги Элчиси Яромир Вошаглик ҳозир бўлдилар.

Қабул вақтида совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев, СССР нинг Чехословакиядаги Элчиси И. Т. Гришин, СССР Ташқи ишлар министрлиги 4-Европа бўлимининг мудири А. И. Горчаков ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Н. С. Хрушчев Чехословакия Республикаси делегациясини қабул қилди

25 январда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев давлат визити билан Москвага келган Чехословакия Республикаси делегациясини қабул қилди. Қабул вақтида чехословак томонидан делегация бошлиғи, Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий, Чехословакия Республикасининг Бош Министри Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонин Новотний, Бош Министр Ўринбосари Вацлав Конецкий, Госплан Раиси — Министр Ота Шимунек, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Секретари Иржи Гендрих, Ташқи ишлар Министри Вацлав Давид, Қурилиш ишлари Давлат комитетининг Раиси — Министр Эмануэл Шлехта, Ташқи савдо министри Рихард Дворжак, Соғлиқни сақлаш министри Иозеф Плойгар, Миллий мудофаа министри генерал-полковник Богумир Ломский, Маҳаллий саноат министри Иозеф Кисели, Вакиллар корпусининг раиси Рудольф Стрехай, Чехословакия Республикасининг СССРдаги элчиси Яромир Вошаглик ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида совет томонидан Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико, Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев ва Совет Иттифоқининг Чехословакия Республикасидаги элчиси И. Т. Гришин ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Ҳиндистон Республикасининг Элчихонасида қабул маросими

Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон миллий байрам — Республика эълон қилинган Кун муносабати билан 25 январда катта қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Н. А. Булганин, А. И. Микоян, В. М. Молотов, Н. С. Хрушчев ўртоқлар, СССР Министрлари, Совет Иттифоқи Маршаллари, Совет Армияси генераллари, Марказий муассаса ва идораларнинг раҳбарлари, бир қанча министрликларнинг масъул ходимлари, олимлар, артистлар, совет ва чет эл матбуоти вакиллари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Чехословакия Республикасининг Бош Министри Вильям Широкий ва давлат визити билан Москвага келган Чехословакия делегациясининг бошқа аъзолари ҳам бор эдилар.

Қабул маросимида СССРдаги дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, элчихона ва миссияларнинг ходимлари ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

ҚАРДОШЛАР МАСЛАҲАТИ АСОСИДА

Яқинда Калинин районидаги Ворошилов номли колхозда Тошкент область чорвадорлари билан Москва, Ленинград областлари ва Украина ССРдан келган меҳмонлар ўртасида учрашув бўлди. Қардошлар учрашуви совет кишиларининг дўстона силаси мустаҳкамланаётганлиги, кучаяётганлигининг ёрқин намойишига айланди.

Коммунизм қуриш ишида қўлни-қўлга бериб астойдил курашаётган қардошлар бу учрашувда мамлакат, халқ бойлигини тинмай ошириш учун биргаликда меҳнат қиламиз, деб юрак сўзларини изҳор қилдилар, жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасидаги ўз тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Қуйида биз қардошлар билан бўлган учрашувга бағишланган йиғилиш материалларини қисқартириб босаётирмиз.

Дўстлар учрашганда

Қўш орденли республикамизнинг пойтахти Тошкентга яқинда Москва, Ленинград областларидан, қардош Украина Совет Социалистик Республикасидан меҳмонлар келди. Биз уларни ўз тўйимизга, ҳосил байрамимизга таклиф қилган эдик. Меҳмонлар Совет Ўзбекистонига Ленин ордени топширишга бағишланган тантанали йиғилишда, қишлоқ хўжалик илғорлари республика қурултойида иштирок этдилар. Улар Совет Ўзбекистони эришган зўр муваффақиятларни кўриб, чин кўнгилдан қувондилар, фидокор ўзбек халқи ҳар қандай ишни ҳам бажара олишига ишондилар.

ҚАРДОШЛАР СУҲБАТИ

Меҳмондўст ўзбек халқи Москва, Ленинград ва Украина ССРдан келган меҳмонларни кенг қучоқ очиб кутиб олди. Пахтачилик, чорвачилик, боғдорчилик, картошка ва сабзавотчилик соҳасидаги ишлари билан таништирди.

Меҳмонлар Октябрь районидаги Каганович номли колхозга бордилар. Улар шу ерга келишган куни қувончли воқианинг шоҳиди бўлдилар. Ўша куни Каганович номли колхоз раиси, моҳир пахтакор Ҳамроқул Турсунқуловга учинчи «Олтин медаль» топширилган эди. Ҳамроқул Турсунқулов ва Каганович номли колхознинг барча аъзоси меҳмонларни зўр қувонч билан кутиб олди. Ўзбек ва рус, украин деҳқонлари, чорвадорлари ўртасида бўлиб ўтган суҳбатда улар бир-бирларининг муваффақиятидан илгари ҳам хабардор эканликларини, бунинг учун ҳамма вақт қувониб юрганликларини изҳор қилдилар.

Ҳамроқул Турсунқулов меҳмонларга ўтган йилнинг кўкламида Украинадан эртапишар мева кўчатлари олиб келинганлиги, ҳозир шу кўчатлар ўсиб-униб, колхоз боғини чиройли қилаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Ҳамроқул ака Иттифоққа донг таратган машҳур чорвадор, Москва область Луховецкий районидаги Сталин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ф. С. Генераловга мурожаат қилади:

— Биз пахтачиликда катта муваффақиятларга эришаётган бўлсак ҳам, лекин чорвачиликда сизлардан орқада қоляпмиз. Сизларнинг битта сигирингиз бераётган сутни биз 4-7 та сигирдан соғиб оляпмиз. Пахтакорлик оғир, машаққатли иш бўлишига қарамай, бу соҳада бирмунча яхши ишлаётган бўлсак ҳам, чорвачиликдаги камчиликларимизни кўриб, ўзимиз ҳам уяляпмиз. Бу камчиликни албатта тузатамиз.

Ўртоқ Генералов Ҳамроқул Турсунқуловнинг сўзини зўр эътибор билан тинглар экан, бундай дейди.

— Сигир яхши парваришни, ҳамма вақт хабардор бўлиб туришни севади. Сигирнинг орқавошини силаб, вақтида ем, сув бериб турсангиз, сигир ҳеч вақт уялтирмайди. Пахтачиликдан олаётган даромадга чорвачиликдан келган даромад ҳам қўшилса, хўжаликнинг янада мустаҳкамланиши сизларга аён.

— Тўғри, — дейди ўтирганлардан бири. — Биз ҳам сизлардек чорвачиликни ривожлантириш учун курашамиз.

Меҳмонлар колхоз фермаси томон йўл олишади. Фермада тартиб, ҳамма нарсанинг зоотехника қоидаси асосида жой-жойида эканлиги меҳмонларни қувонтиради. Фермада Ленинград область Гатчина районидаги «1 Май» колхозининг машҳур сут соғувчиси А. А. Громова илғор сут соғувчи А. Шайдуллина билан қизғин суҳбатлашади. Ўртоқ Громова ҳамкасбига ўз тажрибасини сўзлаб беради.

— Соғишдан олдин сигирни қашлаш, унинг елинини уқалаш, иссиқ сув билан ювиш катта аҳамиятга эга. Сигирни яхшилаб ийдиргандан кейин соғишга киришсангиз, у, биринчидан, кўп сут беради, иккинчидан, сизни қийнамайди.

— Раҳмат, дўстим, — дейди ўртоқ Шайдуллина, — берган маслаҳатингиз учун раҳмат, мен бундан кейин ҳамма вақт шундай қиламан.

Колхоз раиси ҳаммани меҳмонхонага таклиф қилади. Дўстлик дастурхони устида янгидан-янги муваффақиятларга эришишни истаб, қадаҳлар кўтарилади. Шундан кейин меҳмонларга ўзбек халқининг одати бўйича тўн ва дўппи кийгизилади.

ДОНГДОР ЧОРВАДОРЛАР ЎЗ ТАЖРИБАЛАРИНИ СЎЗЛАБ БЕРДИ

Украина ССР, Москва, Ленинград областларидан келган меҳмонлар Каганович номли колхоздан Калинин районидаги Ворошилов номли, Сталин номли колхозлар жойлашган Юнусобод қишлоғи томон йўл оладилар.

Юнусобод қишлоғи шу куни жуда гавжум эди. Бу ерга колхоз раислари, чорвачилик фермаларининг мудирлари, сут соғувчилар, бузоқ боқувчилар ҳамда зооветеринария ходимлари, партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС ларнинг директорлари тўпланган эди.

Ворошилов номли колхознинг ҳашаматли клуби, идора рўбарўсидаги катта айвон кишилар билан лиқ тўла. Улар азиз меҳмонларни кутиб ўтирибдилар.

Ворошилов номли колхозда чорвачилик соҳасида қилинаётган ишлар тақдирга сазовордир. Илгари бу колхоз фақат картошка ва сабзавотчиликни ривожлантириш билан машҳур бўлган бўлса, ҳозир колхоз сигирлардан сут соғиб олишда республикамизда илғор колхозлардан ҳисобланади.

Йиғилиш бошлангунга қадар меҳмонлар колхоз фермасини бориб кўрдилар. Бу ерда машҳур сут соғувчилар — Бўри опа Исҳоқова, Риҳси опа Расулевалар билан суҳбатлашдилар. Областимизга эмас, республикамизга донг таратган бу сут соғувчилар ўтган йили катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Улар ҳар бир сигирдан 3800-4000 литрга етказиб сут соғиб олдилар. Москвалик донгдор сут соғувчи ўртоқ Алешчина ўзбек аёллари билан дўстона суҳбатлашади, уларга ўз тажрибасини сўзлаб беради, уларнинг тажрибасидан кўп нарсани билиб ҳам олади.

Калинин районининг чорвадорлари Ворошилов номли колхозда амалга оширилаётган тадбирларни ўз хўжаликларида ҳам қўлланиб, катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Район колхозларининг қарийб ҳаммасида сут соғиб олиш юзасидан берилган топшириқ тўла ва ошириб бажарилди. Чорвадорлар қиш кунларида ҳам сут соғишни кўпайтириш учун курашмоқдалар.

Бу йил ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни ўтган йилдагига нисбатан анча ошириш учун курашаётган Ворошилов номли колхоз аъзолари чорвачилик йилининг ўтган уч ойи мобайнида ҳар бир сигирдан 840 литрдан сут соғиб олибдилар.

Дўстона учрашувга бағишланган йиғилишни область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ф. Хўжаев очади. Йиғилиш очилганда ўзбек чорвадорлари қардош Украина ва Россия Федерациясидан келган уста чорвадорларни қизғин табрикладилар. Учрашув йиғилишида Москва область Луховецкий районидаги Сталин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. С. Генералов, Украина ССР Винница районидаги Молотов номли колхоз раиси П. Ф. Вдовенко, Москва область, Кашира районидаги Маленков номли колхознинг сут соғувчиси Е. В. Алешчина ўртоқлар ўз тажрибаларини ўзбек чорвадорларига батафсил ҳикоя қилиб бердилар ва уларни ҳар бир сигирдан кўп, сермой сут соғиб олишга, чорвачиликни тинмай ривожлантириш учун астойдил курашишга чақирдилар. Калинин районидаги Сталин номли колхознинг донгдор сут соғувчиси, яқинда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган шарафли унвонни олишга сазовор бўлган Ҳикоят Абдуллаева сўзга чиқиб, қимматли маслаҳатлари учун меҳмонларга миннатдорчилик билдиради ва машҳур сут соғувчи ўртоқ Е. В. Алешчинанинг чақириғини зўр мамнуният билан қабул қилади.

Шундан кейин сўзга чиққан ўртоқ Громова Ленинград область Гатчина районидаги «1 Май» колхози аъзолари номидан Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз аъзоларини социалистик мусобақага чақиради.

Ворошилов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғуламмаҳмуд Абдуллаев бу чақириқни қабул қилиб олади. У сабзавотчилик ва чорвачиликни ривожлантиришда колхоз эришаётган ютуқлар ҳақида гапириб бундай дейди:

— Бизнинг азиз меҳмонларимиз кўпгина қимматли маслаҳатлар бердилар, камчиликларимизни кўрсатдилар. Қардошларча берилган ёрдам учун чин юракдан ташаккур айтаман. Камчиликларимизни битирамиз ва жамоат хўжалигида янги ютуқларга эришамиз, деб ваъда бераман. Колхозимиз 1957 йилда 150 сигирнинг ҳар биридан 3500 килограммдан сут соғиш мажбуриятини олди. Сизларнинг тажрибаларингиз бунга эришувимизда кўмак бўлади. Умумий ютуқларимизнинг гарови — дўстлигимиздир.

Ўртоқ Ғ. Абдуллаев ўз сўзини тугатгач колхоз правлениеси ва партия ташкилоти номидан залда ўтирганларнинг гулдурос қарсаклари остида меҳмонларга қимматли совғалар — ўзбек миллий кийимлари топширади.

Бу совға учун меҳмонлар номидан Москва область, Воскресенск районидаги «Труд» колхозининг раиси ўртоқ А. Ф. Голованова қизғин ташаккур билдиради. Залда совет халқларининг бузилмас дўстлиги шарафига, совет халқи ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси— Коммунистик партия шарафига хитоб сўзлари янграйди. Гулдурос қарсаклар узоқ давом этади.

Учрашув йиғилишида Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ С. Н. Нуритдинов нутқ сўзлади.

Суратда: йиғилиш залининг умумий кўриниши. Минбарда Москва область, Луховецкий районидаги Сталин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ф. С. Генералов йиғилиш қатнашчиларига ўз колхози тажрибаларини сўзлаб бермоқда.

Чорвачиликни ҳартарафлама ривожлантириш йўллари

Москва область, Луховецкий районидаги Сталин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ф. С. ГЕНЕРАЛОВ сўзидан

— Биз бу ерга бир-биримизнинг тажрибаларимизни ўрганиш учун йиғилганмиз. Мен ўз колхозимиз ишлари тўғрисида гапирар эканман, ўрганиш учун арзийдиган нарса фақат бизда эмас, сизда ҳам бор эканлигини кўриб қувондик.

Бизнинг колхоз кўп тармоқли хўжалик бўлиб унинг етакчи тармоқлари чорвачилик ва сабзавотчиликдир. Шу билан бирга бир қанча ёрдамчи хўжаликлар: масалан, тегирмонларимиз, теплица комбинатимиз, 2880 рамли парник хўжалигимиз ва ҳоказолар бор.

Чорвачилик фермаларимизда 700 бош қорамол, шу жумладан 383 сигир, 180 от, 300 бош чўчқа ва 300 бошга яқин қўйимиз ҳамда 2 мингдан кўпроқ товуғимиз бор.

Ўтган йил сут-товар фермамиздаги 383 бош сигирнинг ҳар биридан 5022 килограммдан сут соғиб олиб, ялпи маҳсулотни 1 миллион 918 минг килограммга етказдик. Бошқача қилиб айтганда бу, ҳайдаладиган ва яйлов ерларимизнинг ҳар юз гектарига 1428 центнерданга тўғри келади. Агар колхозимиз ўтган йил 7 миллион сўм даромад қилган бўлса, бунинг 4,5 миллион сўми чорвачиликдан келди.

Биз чорвачилик маҳсулдорлигини қандай қилиб кўпайтираётирмиз? 1941 йилда бизнинг районимизни немис-фашист босқинчилари вақтинча ишғол қилиб турганларида улар колхозимизни тамомила талаб, ҳамма нарсамизни олиб кетдилар. Лекин бутун мамлакатимиз халқлари каби бизнинг районимиз, областимиз меҳнаткашлари ҳам бу оғир мусибатдан ҳеч бир умидсизликка тушмадилар. Балки, босқинчиларни ҳайдаб юбориш биланоқ ўз хўжаликларини тиклаш ва ривожлантиришга киришдилар.

Биз қорамолни ёш бузоқларни ўстиришдан, уларни ғунажин қилиб туғдиришдан ва ана шу тумса ғунажинларнинг энг яхшиларини танлаб, улардан авлод олишдан бошладик. Бу ишга 1942 йилда киришилган бўлса, ҳозиргача ҳам давом эттириб келинмоқда. Ана шу яхши синалган ва пухта танланган ота-оналардан етиштирилган авлод сут-товар фермамизда маҳсулдор моллар етишиб чиқишига асос бўлди. Колхозимизда насл ишларини олиб бориш талабларига жавоб берадиган зотли моллар подаси вужудга келган.

Бизда кўпчилик сигирлардан камида 5 минг килограммдан сут соғиб олинмоқда. Лекин 7-8 ва ҳатто 9 минг килограммдан сут берадиган сигирлар ҳам бор. Ҳар бир сигирнинг сутини 5 минг килограммга етказиб олиш анча қийин, бу соҳада зўр бериб ишлаш, барча имкониятлардан тўла ва тўғри фойдаланиш керак. Аммо сути жуда оз бўлган сигирларни тез вақт ичида бирмунча серсут қилиб олиш унча қийин эмас. Масалан, сизнинг республикангизда сигирлардан олинаётган сут миқдори ўрта ҳисобда 800 килограммдан ошмас экан. Лекин агар қунт билан иш олиб борилса бу сигирларнинг сутини бир-икки йил ичида икки баравар кўпайтириш мумкин. Бунинг учун молларни тўйдириб боқиш ва яхшилаб парвариш қилиш керак.

Бунда сигирларни қочириш ва туғдириш календарини тартибга солиш ва йил давомида ҳамма вақт улардан бир меёрда сут олиб туриш тадбирларини амалга ошириш зарур.

Сигирлар маҳсулдорлигини оширишнинг муҳим шартларидан бири уларни иссиқ, озода биноларда асраш, уларни тўғри боқиш ва парвариш қилиш учун фермадаги асосий ишларни механизациялаштириш керак. Шу билан бирга фермада ишловчиларнинг маданий дам олиши учун ҳам қулай шароит туғдириш талаб этилади. Колхозимизда бу соҳада катта ишлар қилинди. Биз молларимизни бинолар билан, қуралар билан таъминлаганмиз. Барча ишларни механизациялаштирганмиз. 1946 йилдан бошлаб ҳозиргача бу мақсадлар учун 14 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфладик. Фермада сигирларни соғиш, суғориш, уларга ем-хашакни етказиб бериш ишлари механизациялаштирилган. Ҳар бир бино ёнида ем-хашакни молларга егизишга тайёрлайдиган цехлар, водопровод колонкалари, шунингдек дам олиш, маданий ишлар олиб бориш учун махсус хоналар бор.

Биз ем-хашакни ўзимизда етиштириш учун алоҳида аҳамият берамиз. Молларимиз бутун йил давомида етарли миқдорда хўл ва ширали озиқлар еб турадилар. Колхозда силос бўладиган экинлар, хашаки лавлаги, сабзи ва ҳоказолар етиштирилади. Маккажўхоридан силос тайёрлаймиз. Озиқ рационини хилма-хил қилиш учун картошкадан, шунингдек ярим қандли лавлагилардан ҳам фойдаланамиз.

Ўтган йил колхозда 60 гектар ерга маккажўхори экиб, ҳар гектаридан 420 центнердан ҳосил олдик. Шунингдек лавлаги ва сабзи экин майдонларининг ҳам ҳар гектаридан 350-400 ва 450 центнерга етказиб ҳосил етиштирдик, ҳар бир мол учун 10-12 тоннадан ширали хашак тайёрлаш мумкин бўлди.

Силоснинг сифатли бўлиши учун уни бир йўла кўп миқдорда бостириш керак. Шунинг учун бизда ҳозир ҳажми 300-400 тонналик тўртта силос башнялари, ҳажми 100-200 тонналик бешта цементланган траншеялар бор. Биз бундан кейин ҳам силосхона қуриш ишларини давом эттирамиз.

Шу билан бирга биз силосхоналарни молхоналар ёнидаги ем-хашак цехлари яқинига қураётирмиз. Бу эса силосни молга етказиб бериш ишларини машиналаштиришга ва шу билан харажатни ҳам камайтиришга имкон бераётир. Масалан, силосхоналар ёнида кўтарма кранлар бўлиб, улар керак вақтда силосни иншоотдан олиб ем-хашак цехига ўтказиб бераверади.

Ем-хашакнинг сифатли бўлиши шарт. Агар биз ем-хашакни сифатли қилиш талабларига риоя қилмасак, уни еган молдан мўлжалдаги сутни олиб бўлмайди. Шу билан бирга молларни ҳар бир даврнинг ўзига мувофиқ тузилган рационлар асосида боқиш ва молхона кун тартибига қаттиқ риоя қилиш керак. Моллар худди белгиланган вақтнинг ўзида ем-хашак есин, сув ичсин, соғилсин ва яйратилсин.

Қорамоллар баҳор ва ёз даврларида лагерларда боқилади. Бизда ҳар қайси пода учун қурилган махсус лагерлар бор. Лагерларда сигирларни соғиш, суғориш ва транспорт ишлари механизациялаштирилган. Лагерларда ҳам моллар қатъий нормаларга мувофиқ боқилади ва ҳар бир сут соғувчи ўзига қарашли сигир учун муайян рационга эга.

Ёзда молларни ёйиб ҳам боқамиз. Биз ҳар бир пода учун белгиланган яйловларни 8 тадан пайкалларга ажратганмиз. Моллар ҳар бир катакда 3-4 кундан озиқланиб, 20-25 кун давомида барча катакларни айланиб чиқадилар. Ҳар бир катак бўшагандан кейин унда қолган, мол емайдиган ўтлар ўриб ташланади. Минерал ўғит, гўнг чочилади. Ўтлар ана шундай парвариш қилингани учун тез орада яна мол ейдиган бўлиб ўсиб етилади.

Бундан ташқари ёз кунлари қўшимча кўк хашак етиштириш учун ҳар хил муддатларда беда ва бошқа хил ўтлар ҳам экамиз. Бу ўтларни шундай навбатлаб экамизки, натижада улар гуллаш олдида ёки гуллаш давридагина молларга едирилади. Айрим узилиш бўлиб қолган пайтларда кўк маккажўхори, лавлаги ва бошқаларни ҳам едирамиз. Шундай қилиб молларимиз бутун йил давомида ширали ва сифатли озиқ билан таъмин этилади.

Чорвачиликни ривожлантиришда кадрлар жуда катта роль ўйнайди. Биз ўз кадрларимизни олтин фондимиз деб ҳисоблаймиз. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти кадрларни ўстириш ва тарбиялашга ғоят катта аҳамият берадилар. Колхозимизда 10-25 йилдан бери тўхтовсиз ишлаб келаётган кишилар бор. Булар сут соғиш усталари, ўз ишларининг профессорларидир. Улар молга қайси вақтда кўп, қайси вақтда кам овқат беришни яхши биладилар. Қисқаси сут етиштириш тақдирини ана шу кадрларимиз ҳал қиладилар.

Ўтган йил 40 сут соғувчининг ҳар бири сигирлардан 4,5 минг килограммдан сут соғиб олди. 18 киши ҳар бир сигирдан 5,5-6 минг килограммдан сут соғди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Клавдия Лошчинова эса ўзига қарашли сигирлар сутини ҳатто 6025 килограммга етказди.

Биз наслдор ёш молларни ўстиришга алоҳида эътибор берамиз. Чорвадорларимиз сигирларни туғдиришга яхши тайёрлаш билан уларни омон-эсон бузоқлатиб олишга ҳаракат қиладилар. Бизда мол туғруқхонаси бўлиб, бу ерда санитарий-гигиена тадбирларига қаттиқ риоя қилинади. Бундан ташқари бир неча бўлимлардан иборат бузоқхоналар ҳам бор. Бузоқлар олдин шу ерда парвариш қилинади, ўзини тутиб олгандан кейин бузоқ боқарларга ўтқазилади, у якка катакларда боқилади. Бузоқларни боқиш ва парвариш қилишга зўр эътибор бериш, уларнинг соғлиғини ва ўсишини доим текшириб бориш керак.

Биз бугун бир қатор хўжаликларда бўлдик. Шуни айтишим керакки, бу хўжаликларда пахтачилик, узумчиликка зўр эътибор берилган-у, чорвачилик иккинчи даражали иш бўлиб қолган. Лекин чорвачилик билан жиддий шуғулланаётган колхозлар, совхозлар ҳам бор. Ворошилов номли, Каганович номли, Ленин номли колхозларда яхши бинолар қурилган, мол қуралари бор ва ҳоказо. Бироқ бино қуришнинг ўзи билан иш битмайди, балки молларни тўғри боқиш керак. Бу соҳада баъзи камчиликлар бор. Масалан, сигирлар ҳаддан ташқари семириб кетиб, сут бериш қобилиятини камайтириб қўйган. Кўп ҳолларда ҳозирги сигирлар ёшлигиданоқ тўғри боқилиб парвариш қилинмаган. Шунинг учун уларнинг маҳсулдорлиги қониқарсиз. Яхши сигир қилмоқчи бўлсангиз бузоқларни тўғри боқиб парвариш қилиш учун курашинг. Бузоқхоналарнинг яхши бўлишига, ускуналашга эътибор бериш керак.

Тошкент областининг илғор колхозлари кейинги йилларда чорвачиликни ривожлантириш соҳасида жиддий силжиш қилишга эришганлар. Биз қаттиқ ишонч билан айтамизки, колхозлар зоотехника фани қоидаларига амал қилиб, илғорлар тажрибасини кенг миқёсда қўллаб, яқин йилларда чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишда шубҳасиз катта ютуқларга эришадилар.

Суратда: меҳмонлар колхознинг сут-товар фермасида. Чапдан ўнгга: Москва область, Луховецкий районидаги Сталин номли колхознинг раиси **Ф. С. Генералов,** Москва область, Воскресенск районидаги «Труд» колхозининг раиси **А. Ф. Голованова,** Украина ССР Қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари **И. Т. Коршак** ўртоқлар сут соғувчи **С. Гайдж** билан суҳбатлашмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБЛАР

Дўстона учрашув йиғилишининг иштирокчилари ўртоқ Генераловнинг сўзини зўр эътибор билан тингладилар. Йиғилишда Тошкент область чорвадорлари ўртоқ Генераловга бир неча саволлар бердилар.

Савол: Колхозингизда қандай чорвачилик мутахассислари ишлайди ва бу соҳада меҳнат қандай ташкил этилган?

Жавоб: Колхознинг икки фельдшери бор. Бундан ташқари бизнинг колхозда райондан юборилган участка ветврачи ишлайди.

Фельдшерлар сменага бўлиниб фермаларда новбатчилик қиладилар. Ветврач эса уларнинг ишини назорат қилиб туради ва зарур бўлган пайтда уларга ёрдамлашади.

Фермамиз ёнида барча зарур ветеренар аптекалари бўлиб, уларда молларни даволаш учун керакли дори-дармонлар ҳамма вақт топилади. Бизда ветеренарлар молларни фақат касал бўлганда эмас, уларга ҳамма вақт қараб турадилар. Бирор сигирда, бузоқда касаллик аломати сезилгундай бўлса уни дарҳол ветеренария ходимлари даволайдилар, мол касал бўлишдан сақлаб қолинади. Бу, биринчидан сигирнинг сут беришини камайтирмайди, иккинчидан сигирни ҳар қандай талофатдан сақлаб қолади.

Шунингдек, колхозимизда зоотехник ҳам ишлайди. У чорвадорлар ишига раҳбарлик қилиш билан бирга молларнинг наслини яхшилаш соҳасида тажриба ишлари олиб боради. Янги наслларнинг қайси бири сермаҳсул, сергўшт эканлигини бизга айтиб туради.

Савол: Сизнинг колхозингизда асосан қандай зотдаги моллар боқилаётир?

Жавоб: Бу саволга жавоб беришдан олдин мен молларнинг зотини яратиш ва уларни яхшилаш учун нималар қилаётганлигимиз тўғрисида гапириб бермоқчиман.

Бизнинг колхозимиз Ока дарёси бўйларига жойлашган. Шу жиҳатдан колхозимизда чорвачиликни тинмай ривожлантириш учун бизда имконият катта. Биз қиш кунлари сигирни қўлда боғлаб боқсак ҳам, ёз кунлари кўпинча яйловга олиб чиқиб боқамиз. Чорвадорларимиз сут-товар фермаси ташкил қилиш даврида бирор ердан наслли мол сотиб олмаганлар. Биз чорвачиликни ўзимизнинг қўлимизда бўлган бузоқларни катта қилишдан ривожлантирганмиз. Шунинг учун колхозчиларимиз ҳозирги сигирларимизни Ока дарёси бўйида бўлганимиз учун «Ока бўйи» зотидан деб ҳам атайдилар. Қатъий қилиб айтиш мумкин, бизнинг сигирлар зоти асли ўзимизники. Шунинг учун биз молларимизни «Ока бўйи — «Приокская» зотидан деб атамоқчимиз.

Савол: Сизларда ҳар куни мол неча марта озиқлантирилади?

Жавоб: Сигирни бир кунда фалонча марта озиқлантирилади деб айтиш қийин. Сигирнинг кўп ва оз овқат ейиши унинг саломатлигига ва иштаҳасига боғлиқ. Биз ишни икки сменада ташкил этганмиз, ҳар икки сут соғувчига 20-23 бошдан сигир бириктириб қўйилган. Сут соғувчиларнинг бири эрталабдан тушгача ишлайди, иккинчиси эса тушдан кейин ишга тушади. Уларнинг ҳар бири ўз сменасида молларни икки мартадан озиқлантирадилар.

Ўртоқ Генералов сутчилик фермасида чорвадорлар учун махсус қизил бурчаклар борлиги, бу ерда ҳар бир сут соғувчи ва бузоқ боқувчи газета, журнал, брошюралар ўқиш имкониятига эга эканлиги, фермада вақти-вақти билан кино қўйиб берилиши тўғрисида гапириб берди. Ўтирганлар ўртоқ Генераловнинг сўзидан зўр қаноат ҳосил қилдилар.

ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК!

* * *

Чўчқачилик — чорвачиликнинг сердаромад тармоғи

Украина ССР Винница область, Винница районидаги Молотов номли колхознинг раиси ўртоқ П. Ф. ВДОВЕНКО сўзидан

Колхозимиз аъзолари партия XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалиги соҳасида янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Колхозимизда ғаллачилик, чорвачилик, қанд лавлаги етиштириш соҳаларига ҳар йили ҳам катта эътибор бериб келинмоқда.

Бизда чорвачилик хўжалигимизнинг асосий тармоғи ҳисобланади. Колхозимиз аъзолари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумидан кейинги ўтган давр ичида чорвачиликни ва ундан олинадиган маҳсулотни уч марта оширишга эришдилар. Ўтган йили ҳар бир соғин сигирдан 4637 килограммдан сут соғиб олинди. Бу, яйлов ерларнинг ҳар 100 гектарига 400 центнердан сут етиштирилди демакдир.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти айниқса чўчқачиликни ривожлантириш учун зарур бўлган муҳим тадбирларни амалга оширмоқда.

1953 йилда ҳайдаладиган ҳар 100 гектар ерга 11 центнердан бўрдоқи чўчқа тўғри келган бўлса, 1955 йилда 31,1, 1956 йилда эса 62 центнерданга тўғри келди.

Биз бунга қандай қилиб эришдик? Аввало, чўчқачилик учун зарур бўлган ем-хашак базаси яратдик. Чўчқалар учун яхши бинолар қурилди. Кўп йиллик тажрибага эга бўлган, ўз ишини сидқидиллик билан бажарадиган кишилар чўчқабоқар қилиб тайинландилар. Колхоз правлениеси муваффақиятга эришишда меҳнатнинг тўғри ташкил қилинишига, чўчқабоқарларнинг иш шароитларини яхшилашга катта эътибор бериб келмоқда. Чўчқачиликни ривожлантиришда маккажўхори экиладиган майдонларни кенгайтириш ва унинг ҳосилини ошириш муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун биз ҳар йили маккажўхори экишни кўпайтиришга алоҳида эътибор берамиз, ҳар бир она чўчқа учун 13 тоннадан силос тайёрлаймиз.

Чорвачилик маҳсулдорлигини оширишда қорамолларнинг ҳам, чўчқаларнинг ҳам зотини яхшилаш керак. Бу тўғрида ўртоқ Генералов жуда тўғри гапларни айтди. Мол зотини яхшилаш осон иш эмас. Лекин астойдил ҳаракат қилинса, 3-4 йил ичида сигирларнинг ҳам, чўчқаларнинг ҳам зотини яхшилаб олиш ва уларнинг маҳсулотини ошириш мумкин бўлади. Бунинг учун колхоз қорамолни ҳам, чўчқани ҳам ўзида урчитиши, уларнинг энг яхшиларини танлаб, подани тўлдириши, боқиш ва парвариш ишларини яхшилаши керак.

Кишиларнинг ўзига топширилган ишга бўлган муносабати ҳам катта роль ўйнайди. Агар кишилар ўзига топширилган участкадаги ишга муҳаббат қўймаса, яхши натижа кутиш мумкин бўлмайди. Бу нарса чорвачиликка, айниқса, тегишлидир.

Ўзбекистонлик ўртоқлар! Мен Украинадан келган делегация билан сизларнинг қурултойингизда иштирок этдим. Шу ерда пахтачилик соҳасидаги эришган муваффақиятларингиздан хабардор бўлиб ғоят қувондик. Лекин чорвачилик соҳасидаги камчиликларингизни эшитиб хафа бўлдик. Ахир сизларда пахтачилик билан бир қаторда чорвачиликни ҳам кескин ривожлантириш учун барча имкониятлар бор-ку. Шунга қарамай республика колхозлари сигирлардан жуда оз сут соғиб олмоқда.

Мен Октябрь районидаги Каганович номли, Қорасув районидаги Ленин номли, Калинин районидаги Ворошилов номли колхозларда бўлганимда яхши фермаларни ва шу фермаларда яхши боқилаётган, кўп сут соғиб олинаётган сигирларни кўрдим. Лекин Тошкент областининг бир қанча колхозларида сигирлардан жуда оз сут соғиб олинмоқда.

Билишимизча колхоз раислари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари чорвачиликка яхши муносабатда бўлмаётирлар, сигирлардан кўп сут соғиб олиш йўлларини қидириб топиш учун астойдил ҳаракат қилмаяптилар.

Украина ССР дан келган делегация аъзолари ишонадиларки, ўзбекистонлик ўртоқлар чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун астойдил курашадилар. Бу соҳада ўз адресларига айтилган тўғри танқидлардан тегишли хулоса чиқариб оладилар.

Сигирнинг сути тилида

Москва область, Кашира районидаги Маленков номли колхознинг сут соғувчиси ўртоқ Е. В. АЛЕШЧИНА сўзидан

Мен бир неча йилдан бери сигир соғиб келаётирман. Ўз ишимга чинакам муҳаббат қўйганлигим, шу дамгача қилиб келаётган меҳнатимни ҳеч бир зойи қолдирмади. Мен 1956 йилда ҳам ўзимга топширилган сигирларнинг ҳар биридан 6493 килограммдан сут соғиб олдим. Ўтган йилларда ҳам меҳнат унумини оширишда астойдил ҳаракат қилдим.

Колхозимизда 1957 йилда ҳар бир сигирдан 4 минг 500 килограммдан сут соғиб олиш планлаштирилган. Колхоз правлениеси бу планнинг бажарилишини таъминлаш учун етарли миқдорда ем-хашак жамғарди. Масалан, ҳар бир сигир учун кунига 8 килограммдан пичанбеда, 18 килограммдан силос, 30 килограммдан лавлаги, сабзи ва 300 граммдан ем ҳозирланган. Бундан ташқари молларга едириш учун гўшт-суяк уни, бўр, туз ва шунга ўхшаш нарсалар ҳам тайёрлаб қўйилган.

Бизда яйловлар етарли эмас. Шунинг учун ёз кунлари ферма ёни участкасига ҳар хил ем-хашак экинлари экиб кўкат конвейер ҳам ташкил этганмиз.

Бизнинг чорвадорларимиз фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини қўлланишига астойдил эътибор берадилар. Виставкаларга бориб ҳам, илғор хўжаликларга бориб ҳам, олимлар—мутахассислар билан маслаҳатлашиб ҳам янгиликларни ўрганишга ҳаракат қиламиз.

Агар ҳар бир чорвадор, колхоз тузумининг қадрига чинакам етиб астойдил меҳнат қилса, албатта ўз ишининг моҳир устаси бўлади. Бунинг учун қунт билан ўқиш, илғорлар тажрибасини ўрганиш, зоотехника фани қоидаларига тўла равишда амал қилиш керак.

Чорвадорлар ўртасида, сигирнинг сути тилида, деган гап бор. Бунинг маъноси шуки, агар сигирга билиб едирсанг, ичирсанг, у жуда саҳий. Бу саҳийликдан ўзимиз учун зарур бўлган ҳиссани чиқариб олиш биринчи навбатда сут соғувчиларга боғлиқдир.

Колхозимизда сигирлар группаси учун рацион белгиланади. Бунда ем ҳам, қуруқ ва ширали хашаклар ҳам бўлади. Лекин рационда кўрсатилган озуқани сигирга тиқиштира бермаймиз. Сигирнинг иштаҳаси, сути рациондаги граммларни тўғрилаб, аниқлаб беради.

Сигир яхши парваришни, эркалатиб туришни талаб этади. Биз сигирларни кун тартибига мувофиқ ҳар куни эркин қўйиб яйратиб турамиз, қашилаймиз, силаб-сийпаймиз, сигирни доим тоза тутишга ҳаракат қиламиз.

Биз бугун сизнинг колхозингизда бўлиб фермангиз ишлари билан танишдик. Яхши сигирларингиз, биноларингиз ва эпчил сут соғувчиларингиз борлигини кўриб қувондик. Бироқ сут соғувчилар ўртасида кам иш олиб борилар, уларнинг малакасини ошириш учун етарлик ҳаракат қилинмас экан. Биз бу камчиликларни тезда тузатасиз деб ишонамиз.

Агар сизлар бошланган ишингизни изчиллик билан давом эттирсангиз, сут мўл-кўллигига эришиш унча қийин эмас. Мен бу йил ҳар бир сигирдан 7 минг килограммдан сут соғиш мажбуриятини олганман. Сизларни сигирлар сутини кескин кўпайтириш учун мусобақага чақираман.

* * *

Мусобақалашиб ишлаш— ютуғимиз гарови

Ленинград область, Гатчина районидаги «1 Май» колхозининг сут соғувчиси ўртоқ А. А. ГРОМОВА сўзидан

Ўртоқлар! Сизлар бизларни ғоят меҳрибонлик ва меҳмондўстлик билан кутиб олдиларингиз. Биз бунинг учун жуда миннатдормиз. Республикангизнинг Ленин ордени билан мукофотланганлиги тўғрисидаги қувончли хабар бизларни ҳам ғоят севинтирди. Мана бугун дўстона учрашув мажлисида сизларни яна бир марта табриклаймиз.

Биз Тошкентга келгач тантанали мажлисда ва илғорлар қурултойида иштирок этдик. Шундан кейин айрим колхозларни бориб кўрдик. Ўзбек колхозлари биринчи навбатда пахтачиликни ривожлантираётгани ҳақиқатан ҳам тўғри ва қувонарлидир. Лекин шу пахтачилик колхозларида чорвачиликни ҳам ривожлантириш учун барча имкониятлар бор. Агар шу имкониятлардан тўла фойдаланилса сизлар ҳам биздаги сингари ҳар бир сигирдан 4-5 минг литрдан сут соғиб олишингиз мумкин.

Мен чорвачилик иши билан беш йилдан бери шуғулланиб келаман. Шу давр ичида сигир билан бемалол «гаплашадиган» бўлиб қолдим. Қўлимдаги сигирларнинг қарашидан нима деяётганини англаб оламан. Шунинг учун вақтида ем-хашак, вақтида сув бераман. Сигирларни прогулкага олиб чиқиб, уларнинг чигилини ёзаман. Етарли овқат еган ва яхши дам олган сигир кўп сут бериши бу ерда ўтирган ҳар бир кишига маълум. Мен ҳар йили ҳам шундай қилаётганлигим сабабли илгариги вақтда сут бериши ҳар хил бўлган сигирлардан бир йилда ўртача 3600 литрдан сут соғиб олдим. Кейинчалик сигирлардан соғиб олинган сутни бундан ҳам кўпайтирдим.

Бизнинг Ленинград области шароитида қорамол боқиш бирмунча қийин, хашак етишмай қолади. Биз шу хилдаги табиий шароитни ҳисобга олган ҳолда ем-хашакдан тежаб-тергаб фойдаланамиз. Ҳар бир сигирга кунига 5 килограммдан пичан, 3 килограммдан похол ва 300 граммдан ем ва кўплаб силос берамиз.

Кейинги йилларда колхозда маккажўхори пояси ва сўтасидан силос бостиришга алоҳида эътибор беришимиз ишимизни жуда енгиллаштирди. Ишонч билан айтиш мумкинки, энди колхозимизда ем-хашак танқислиги бўлмайди. Сигирларни силос билан боқишга ўтганимиздан кейин сут соғиб олиш сезиларли даражада кўпайди. Масалан, мен 10 бош сигирнинг ҳар биридан 4355 литрдан сут соғиб олдим.

Биз сизларнинг чорвачилик соҳасидаги ишларингизни кўриб қувондик. Айрим камчиликлар бўлиши билан бирга бу соҳада ютуққа ҳам эгасизлар. Социалистик мусобақанинг шарти —бири билмаганни бирига ўргатиш, ютуғини ўрганишдир. Биз сизларга ўргатиш билан бирга ўзбек чорвадорларидан ҳам кўп нарсани ўрганиб қайтаётирмиз. Бу икки ўртадаги социалистик мусобақа мамлакатимизда чорвачиликни янада ривожлантириш ишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилади.

Мен бу йил ҳар бир сигирдан 5 минг литрдан сут соғиб олмоқчиман. Ворошилов номли колхознинг барча сут соғувчиларига мурожаат қилиб айтаманки, сизлар ҳам сигирлардан кўп сут соғиб олиш учун курашингиз. Бу соҳада сизлар билан мусобақалашамиз!

Сизларнинг колхозларингизда меҳмон бўлган пайтимизда жуда хурсанд бўлдик. Энди сизлар ҳам бизнинг колхозга бориб меҳмон бўлиб келинглар, икки ўртадаги дўстона алоқамиз яна ҳам мустаҳкамлансин. Биз сизларни ўз колхозимизда кутамиз.

Илғорлардан ўрнак оламан

Калинин районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳ. АБДУЛЛАЕВА сўзидан

Мен дастлабки йили ҳар бир сигирдан атиги 500 литрдан сут соғиб олган эдим. 1948 йилда эса илғорлар тажрибасидан ўрганиб ҳар бош сигирдан олинган сутни 800 литрданга етказдим. 1956 йил эса менинг ҳаётимда катта воқиа бўлди. Областимиздаги донгдор сут соғувчилар билан беллашиб ўз зиммамга олган социалистик мажбуриятимни ортиғи билан бажардим. Ҳар бир сигирдан 4400 килограммдан сут соғиб олишга эришдим.

СССР Олий Совети Президиумининг фармонига мувофиқ менга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилгани мени янада яхши ишлашга руҳлантирди.

Колхозимизда чорвачилик ишлари тўла механизациялаштирилган. Бу—фермадаги ишларни анча енгиллаштириш ва сут соғувчиларнинг меҳнатини осонлаштириш имкониятини бермоқда. Колхозимизда сут-товар фермаси ташкил этилган дастлабки йилларда бу соҳадаги ишлар механизациялаштирилмаганлиги учун биз анча қийналар эдик. Ўша вақтда сут соғувчилар хашак қирқиш, кунжара майдалаш, сигирларга сув ташиш ишларини қўл кучи билан бажаришга мажбур бўлар эдилар. Колхоз правлениеси кейинги йилларда чорвачилик соҳасидаги оғир ишларни механизациялаштириб, сут соғувчиларнинг янада унумли ишлашига имконият яратиб берди.

Ҳозирги вақтда сут соғиш, молларни суғориш, уларга ем-хашак тайёрлаш ишларининг ҳаммаси механизациялаштирилган. Биз сут соғувчилар фақат ўзимизнинг асосий ишимиз — сут соғиш билан шуғулланамиз. Фермамизда моллар автопоилка орқали суғорилади. Махсус ем-хашак тайёрлайдиган цех бор. Ем-хашак тўппа-тўғри сигирлар охирига келтирилади.

Чорвачиликдаги ишлар механизациялаштирилаётганлиги меҳнат унумини кескин оширмоқда. Сут соғувчиларимиз иш вақтининг ҳар бир минутидан тўғри фойдаланиб сигирларни парвариш қилиш ва сут соғиш соҳасида яхши натижаларга эришмоқдалар. Қардош чорвадорлар билан бошланган мусобақада янада яхшироқ ишлаб, чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини янада ошириш учун астойдил меҳнат қиламиз.

Москва, Ленинград, Украинадан Ўзбекистонга меҳмон бўлиб келган дўстларимиз чорвачиликни қандай йўл билан ривожлантираётганликлари, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун қандай тад-

бирларни амалга ошираётганликлари тўғрисида ўз тажрибаларини сўзлаб бердилар. Бу тажрибалар бизнинг бундан кейинги ишимизга, янада кўпроқ сут соғиб олишимизга катта ёрдам беради.

Мен ўртоқ Алишчинанинг чақириғини қабул қиламан. Бу йил ҳар бир сигирдан 7000 килограммдан сут соғиб оламан, деб айтмасам ҳам 4800 килограммдан сут соғиб олишга ваъда бераман.

Менинг мақсадим москвалик илғор сут соғувчиларга тенглашиб олишдан иборат.

Биз москвалик, украиналик илғор сут соғувчиларнинг тажрибаларини чуқур ўрганиб, ана шу тажрибани кенг қўллаймиз. Халқимизнинг чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш учун кучимизни аямай меҳнат қиламиз.

Ўзбеклар одатига кўра азиз меҳмонларга қимматбаҳо совғалар-миллий кийимлар тақдим қилинди.
А. Палехов фотоси.

Тошкент областида чорвачиликни ҳам ривожлантириш учун барча имконият бор

Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ С. НУРИТДИНОВ сўзидан

Областимиз меҳнаткашлари ўтган йил саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида анчагина ютуқларга эришдилар. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш юзасидан олтинчи беш йилликнинг биринчи йил топшириғи муддатидан илгари бажарилди. Пландан ташқари 400 миллион сўмлик маҳсулот берилди.

Ўртоқлар, биз бугун бу ерда Россия Федерацияси ва Украина халқлари вакиллари билан учрашаётирмиз. Бизнинг катта биродарларимиз бу ерга сут, гўшт ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини қандай қилиб кўп етиштираётганликлари, қишлоқ хўжалигининг бу соҳасини қандай қилиб мустаҳкамлаётганликларини гапириб бериш учун келганлар. Мен дўстларимизга бизнинг таклифни қабул қилиб, қишлоқ хўжалигининг муҳим соҳаси — чорвачиликни қандай қилиб юксалтиришда бизга дуруст маслаҳатлар берганликлари учун уларга раҳмат деб айтсам, умум фикрини, бутун область партия ташкилоти, Тошкент области барча меҳнаткашларининг фикрини изҳор қилган бўламан. Дўстларимиз ўз муваффақиятларини, тажрибаларини гапириб бердилар.

Яқинда тўқимачилик комбинатида бўлиб ўтган митингда, шунингдек қурултойимизда ўртоқ Н. С. Хрушчев бизнинг пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан кўп иш қилганлигимизни мақтади. Лекин, шу билан бирга, чорвачиликни ўз ҳолига ташлаб қўйганлигимиз учун жиддий танқид ҳам қилди. У бизга оддий арифметик мисолни келтирди, яъни ўртоқ Генераловнинг битта сигири бизнинг 7 та сигиримизнинг сутини бераётир. Масалан, ўртоқ Генераловнинг колхозида қўлда боқилаётган ҳар бир сигирдан 5 минг килограммдан кўпроқ сут олинаётган бўлса, республикамизда 800 килограммдан, бизнинг областда эса 1070 килограммдан сут олинаётир. Бизда сигирлардан нима учун кам сут олинмоқда? Бунинг сабаби ем-хашак базасини ривожлантириш учун имконият йўқлигидан ёки чорвадорларимиз, сут соғувчиларимиз сигир соғишни ва унинг сутини кўпайтиришни ўрганиш учун қобилиятсиз бўлганликларидан эмас, балки обком ва область ижроия комитети, район ташкилотлари раҳбарларидан тортиб, колхозларнинг раҳбарларигача чорвачиликнинг бу муҳим соҳасига етарли эътибор бермаётганликларидадир. Ҳолбуки, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми ва партиямиз XX съезди бу муҳим соҳага жиддий эътибор беришни талаб этган эди.

Чорвачилик соҳасида баъзи бир ютуқларга эришган бўлсак ҳам айрим район, колхоз, совхозларда чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш талабга мутлақо жавоб бермайди.

Боёвут районида декабрь ойида ҳар бир сигирдан атиги 12 килограммдан сут соғиб олинган. Хўш, Боёвут районидаги сигирларнинг Калинин районидаги сигирлардан қаери кам? Бу аҳволнинг содир бўлишига сигир айбдор эмас, балки сигир боқишни яхши уюштирмаётган, унинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашмаётган раҳбарлар айибдор. Барча шароит бўлишига қарамай Боёвут ва Ховос районларида сигирлардан, ҳатто 1955 йилдагидан ҳам кам сут соғиб олинмоқда. Бўка, Оққўрғон, Оҳангарон, Бекобод ва бошқа бир қатор районларда ҳам сигирлар сути кам. Бу районларнинг раҳбарлари сигирларнинг зоти ёмон, деб нолийдилар. Бу мутлақо нотўғри. Аслида улар мол боқишга ёмон муносабатда бўлиб келмоқдалар.

Биринчи навбатда ем-хашак базасини мустаҳкамлашимиз лозим. Область ва район ташкилотларимизнинг сводкаларига қараганда бу йил ҳар бир сигир учун 6 тоннадан силос тайёрланган. Ҳолбуки, Ўртоқ Генераловнинг колхозида ҳар бир сигир учун 12 тоннадан силос тайёрланган экан. Биз ҳам маккажўхори, шунингдек бошқа экинлар ҳосилини икки марта ошириб, сигирлар учун кўпроқ силос тайёрлаш учун ҳаракат қилайлик.

Ўртоқ Генералов кадрлар тўғрисида жуда тўғри гапларни айтди. Бизда эса кадрлар қўнимсизлиги ҳукм сурмоқда. Кўпгина колхоз кадрлари, чорвачилик ходимлари тез-тез алмашиниб туради, бири келиб, иккинчиси кетаверади. Шунинг учун ишга кимнинг жавоб беришини билиб бўлмайди. Биз чорвачилик соҳасида ишлайдиган кадрларни пухта танлашимиз, уларнинг ишга бўлган муҳаббатини оширишимиз, кадрлар учун қулай шароит яратиб беришимиз, уларнинг ўз ишларида бир неча йиллаб ишлашларига эришувимиз керак.

Бу йил 300 дан кўпроқ чорвачилик бинолари қурилади. Бироқ бу ақалли энг зарур эҳтиёжни ҳам таъмин эта олмайди. Шунинг учун биз чорвачилик бинолари қурилиши ҳажмини камида бир ярим-икки баравар кўпайтириш вазифасини ўз олдимизга қўйишимиз керак.

Илғор тажрибаларни ўрганиш ва уларни қўлланиш ҳам катта аҳамиятга эга. Илғор тажрибани ва фан ютуқларини қандай қилиб ишлаб чиқаришга жорий этиш керак? Шуни айтиш керакки, биз ҳам, район ташкилотлари ҳам бу масала билан деярлик шуғулланаётганимиз йўқ. Биз тажриба алмашиш учун бригадалар ташкил этиб, уларни ярим ой ва ҳатто бир ойгача Москва, Ленинград областларига, Украинага юборсак, улар яхши тажриба ўрганиб келар эдилар. Шунда улар областимиз ва районларимиз масштабида чорвадорларга ўрганган нарсаларини сўзлаб берар эдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев бизни жамоат чорвачилигини ривожлантиришга ва унинг маҳсулдорлигини оширишга чақирди. Чунки биз қишлоқ хўжалигининг муҳим соҳаси —пахтачиликка берилиб кетиб, чорвачиликка кам эътибор қилганмиз. Тўғри, пахта бизда асосий, етакчи экин. Баъзи районларимиз ўтган йил ҳар гектар ҳосилини 4,4 центнерданга ошириб, 25-26 центнердан пахта олдилар. Область бўйича ҳар гектар ҳосили бир йилнинг ўзида 4,3 центнерданга кўпайиб, 1955 йилдагига нисбатан давлатга 82 минг тонна кўп пахта топширилди. Лекин чорвачиликка келганимизда, гўшт етиштириш кўпаймади — стабил ҳолда қолди.

Ўтган йил область колхозларида ҳар бир сигирдан 1070, совхозларда эса 2557 килограммдан сут соғиб олинди. Шунга биноан, агар биз ҳар бир колхоз, район бўйича аҳволни тўғри ҳисобга олиб, сутни кўпайтириш масаласи билан жиддий шуғуллансак, область бўйича ҳар бир сигирдан олинадиган сут миқдорини бир йилнинг ўзидаёқ 2 минг литрга етказишимиз мумкин. Бунинг учун бизда жуда кўп ресурслар бор. Ҳамма иш шундаки, биз чорвачилик масалалари билан жиддий шуғулланишимиз, илғорлар тажрибасини амалга оширишимиз керак.

Мен ўйлайманки, район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари яқин 10-15 кун ичида ҳар бир колхоз бўйича чорвачилик масаласини кўриб чиқадилар. Бу тўғрида колхозлар нимага муҳтож бўлсалар, уларга ёрдам бериш учун имконият бор. Биз колхозларга материал-техника ёрдамини шундай кўрсатайликки, натижада қишлоқ хўжалигининг бу соҳасида шу йилнинг ўзидаёқ катта ўзгариш бўлсин. Ана шунда биз совет халқининг моддий-маданий даражасини яқин йиллар ичида кескин кўтариш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

Ўртоқлар! Сизларнинг номингиздан, шу ерда ўтирган чорвадорлар номидан дўстларимизни ишонтириб айтамизки, биз бундан кейин чорвачилик билан ҳам жиддий шуғулланамиз ва 1957 йилда бу соҳада жиддий силжиш қиламиз.

* * *

Дўстона учрашув йиғилишидан кейин Калинин районидаги Сталин номли колхозда район колхозчиларининг меҳмонлар иштироки билан митинги бўлди. Митингда Калинин район чорвадорлари КПСС XX съезди топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Москва область, Луховецкий район колхозчиларини социалистик мусобақа шартномаси тузишга таклиф қилдилар. Бунда Калинин район меҳнаткашлари ўз зиммаларига қуйидаги конкрет мажбуриятни олдилар.

— Бу йил қўлда боқилаётган ҳар бир сигирдан 2300 литрдан, яъни ўтган йилгига нисбатан 140 литрдан кўп сут соғиб олиш. Кўплаб молларни бузоқлатиш, ферма ишларини механизациялаштириш даражасини ошириш. Соғин сигирлар сонини 2600 бошга кўпайтириш. Чорвачилик бинолари қуриш ишини кенгайтириб юбориш, шу йилнинг ўзида 10 та янги типовой сигирхоналар қуриш. Янгидан қурилган, шунингдек эски чорвачилик биноларида ҳам сермеҳнат ишларнинг камида 70 процентини механизациялаштириш.

Асосан маккажўхори экин майдонларини кенгайтириш ва ҳосилини ошириш, шунингдек картошка ва сабзавот экинлари ҳисобига мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш. 700 гектарга яқин ерга маккажўхори экиб унинг ҳар гектаридан камида 300-400 центнердан поя олиш. Ҳар бир сигир учун 15 тоннадан маккажўхори силоси тайёрлаш. 2000 гектар ерга картошка ва 1700 гектар ерга сабзавот экиш.

Чўчқачиликни ривожлантиришга жиддий эътибор бериш. Шунга эришмоқ керакки, 15 та чўчқачилик фермасининг ҳар бирида камида 12 бошдан зотдор она чўчқа бўлсин.

Меҳмонлар номидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. С. Генералов сўзлади.

— Ўртоқлар, деди у, — мен ўз колхозимизга қайтиб боргач районимиз колхозчиларига сизнинг таклифингизни етказаман. Бу таклифларни ўзимизда муҳокама қилиб чиққач мусобақа шартларини аниқлаймиз. Мен ўйлайманки, биз шартнома тузиб мусобақалашамиз, бир-биримизга ёрдам берамиз.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Азим ва унинг ўртоқлари

ОЧЕРК

...Трактор паровоздек пишқириб, кенг дала бағрини ёриб боряпти. Унинг гумбири бутун қишлоқни тутиб кетган. Катта ер четида турган ёш-яланг ҳам, қишлоқ кексалари ҳам оппоқ соқолларини ҳайрат билан силаб, Азимдан кўз узмайдилар. Хотин-халаж орасида турган Азимнинг онаси Ҳадича хола қўлидаги дўндиқ ўғли Шерикбойга Азимни кўрсатиб нимадир дейди... Трактор овозидан унинг нима деганини эшитиб бўлмасди.

Трактор улкан денгиз ўртасида кетаётган кемадек ер бағрини тилиб боради. Унинг ўриндиғида худди чапдаст аравакашлардек қомати дол Азим ўтирибди. Трактор ер бошига етиб, энди қайрилай деганда кимдир трактор йўлини тўсиб чиқиб:

— Қани, туш пастга! — деб қичқирди.

— Тушмайман! Нега тушаман? Ўз колхозим ерини ўзим ҳайдайман! — деб қичқирди Азим ҳам.

Нотаниш киши яна алланима деб қичқириб, Азимнинг елкасидан пастга тортиб тушира бошлади.

— Азимжон, тур, ўғлим, мактабга кеч қоласан!

Азим жон ҳолатда кўзини очганда тепасида турган онаси Ҳадича холани кўрди.

— Тур, болам, мактаб вақти бўлиб қолди, — дерди она меҳрибонлик билан дам ўғлининг елкасидан туртиб, дам унинг пешонасини силаб, — яна ёмон туш кўрдингми дейман, терлаб-пишиб кетибсан?

— Ёмон туш эмас, ойи! — Азим жонланиб, ўрнидан туриб кетди, — ойи-чи, ойи, мен ростакам тракторда ер ҳайдадим...

Она ўғлининг оловдек ёнаётган кўзларига тикилиб турарди.

— Ўғлим, ҳар куни бир хилда туш кўрадиган бўлиб қолдинг... — деди Ҳадича хола ва Азимни бағрига босар экан, — ўқишингни битиргач, тракторчи бўласан! — деди.

— Бўламан! Албатта, бўламан! — деди Азим қатъият билан.

Бир коса қаймоқни уриб олиб, Азим мактабга қараб кетди. У қишлоқ кўчасидан шаҳдам қадам отиб боракан, қуёшнинг илк нури унинг юзига урилди. Кўчанинг икки бетидаги қатор кетган дарахтлардан дув-дув қор тўкиларди. Мана шу дарахтлар орқасида худди оппоқ чойшабга бурканганадай қалин қор билан қопланган пахта ерлариястаниб ётибди. Азим қуёш нурида ялтираб турган қор-кўрпадан кўз узмай, «бугун тушимда шу ерларни ҳайдаган эдим» деб илжайиб қўйди. У бирдан тўхтаб қолди. Қулоғига гумбирлаган овоз эшитилди. Кўчада трактор келарди. Трактор келишини кутиш минутлари Азим учун соатдек туюлди. У чидаб туролмай, трактор қаршисига қараб югурди.

— Салом, ўртоқ тракторчи! — деб қичқирди Азим тракторга етиб олиб у билан ёнма-ён кетаркан.

Тракторчи ҳам бош қимирлатиб, у билан кўришди. Азим «қаёққа?» деб сўраган эди, у тўғрига имо қилди. Демак, трактор МТСга боради, унинг мактаби ёнидан ўтади. Азим оғзи-қулоғида трактор орқасидан кетди.

Азим ўткир кўзларини тракторнинг салобат билан айланаётган занжирли ғилдиракларидан узмасди. Ўзининг қаерга кетаётганини ҳам унутиб юборганди. Унинг бутун фикри-хаёли тракторда эди.

Узоқдан МТС қўрғони кўринди. Азим шундагина ўзига келди. Қўлидаги папкасига қараб, мактабга кетаётганини эслади.

Мактабда жимлик. Демак, дарс бошланган, ҳамма синфда. Азим худди хирмонга ёйилган пахтадек қалин қор билан қопланган мактаб ҳовлисига қайтиб чиқди. «Синфга кирсаммикин, биринчи марта кечикиб келишим...» — у шу ўйлар билан яна ўз синфи эшиги ёнига қайтиб келди.

Орадан икки ҳафта ўтмай, Азим «МТС қошида уч ойлик тракторчилар тайёрлаш курси очилармиш» деган гап эшитиб қолди. Бундай курслар илгарилари бу ерда очилмаган эди. МТСга биринчи бўлиб Азим кириб келди. У МТС қўрғонига кириб келганида ҳаяжондан юраги гурс-гурс урар, қўллари енгил титраб турарди. МТС паркида ремонт қилинаётган турли хил машиналарни кўриб, Азимнинг кўзи шошиб қолди.

Мана, у МТС бош инженери Михаил Борисович кабинетида. Суҳбат жуда қисқа, лекин жанжалли бўлди.

— Мен тракторчи бўламан, ўқишга олинг! — деб туриб олди Азим.

— Қаерда ўқийсан ўзинг?

— Чехов номли мактабда.

— Неча ёшга кирдинг? — сўради бош инженер олдида турган паст бўйли, думалоқ жуссали ўспириннинг бошдан оёғига разм солиб.

— Ўн тўртда! — деди Азим кескин.

— Ўҳў! — Михаил Борисович ўрнидан туриб, бош қимирлатди. Азим ўткир кўзларини унинг лабидан узмай, ўзига ҳукм кутарди. Унинг ана шу қарашида зўр умид ва айни маҳалда хавотир ифодаси намоён эди, — бўлмайди, олмаймиз, ёшсан! — деди Михаил Борисович.

Бу ҳукмдан Азим аввалига шошиб қолди. Ўзича у бундай жавобни кутмаган бўлса керак. Беш минутча индамай турди-да, кейин ялинишга тушди: тракторни қандай севишини, шу ҳунарни ўрганишга ишқивоз эканини, ҳар куни кечаси тушига кириб чиқишини айтди. Михаил Борисовичга Азимнинг на ялиниши, на дўқ уриши таъсир қилди! У бош инженер кабинетидан кўзида ёш, чиқиб кетди.

Кейинги кунларда уни МТС директори кабинетида, парторг ҳузурида, яна Михаил Борисович олдида кўришди.

Ниҳоят, курсда ўқиш бошланди. Михаил Борисович МТСнинг ўқиш хонасига кириб олдинги қаторда ўтирган Азимни кўрди. Ҳа, Азим ҳам бўш келмаган эди.

Ўқиш ва амалий машғулотлар билан уч ой Азим учун кўз очиб юмгандай ўтиб кетди. Азим тушида кўрган оппоқ кўрпа — қор билан қопланган жонажон колхози ерлари хамирдек кўпчиб, мағзи-мағзигача пишиб етилди. Мактаб йўлидаги Азим устига дув-дув қор тўккан дарахтлар куртак ёзиб, баҳор ширасига тўлди. Тракторлар далага чиқ-

ди. Кечагина курсни тамомлаган ёш тракторчилар ҳам далага чиқишди. Азим бригада механиги Павел Кривошеев билан бир ХТЗ тракторида ўтириб, ўзи туғилиб ўсган колхози ерини биринчи дафъа ҳайдаганида қувонганидан кўзларидан ёш чиқиб кетди. Гарчи у ҳозир шогирд бўлса ҳам ростакам тракторда ер ҳайдамоқда. Бу туш эмас эди!

Азим икки ойча Кривошеевга ёрдамчи бўлиб ишлади. Ғўзалар ердан бир эллик қад кўтариб, тўрт қулоқ бўлганда Азимни мустақил ишга кўчиришди. У универсалга миниб, ғўза қатор ораларига кирди.

Улуғ Ватан уруши йилларида ёш тракторчи, комсомол аъзоси Азим Эрматов гоҳ ЧТЗда, гоҳ универсалда ўз қишлоғидаги Охунбобоев, Молотов номли ва «Қизил май» (ҳозирги «XIX партсъезд») колхозлари далаларида фидокорона меҳнат қилди. Пахтакор колхозчилар билан бир жон, бир тан бўлиб, эрта баҳорда ерга чигит экди, ёз бўйи — саратоннинг жазирама иссиғида ҳар бир туп ғўзани кўз қорачиғидай парвариш қилди, ҳар туп ғўза устида парвона бўлиб вояга етказди. Кузакка бориб ғалвирни сувдан кўтариб, ўз меҳнати сингган ҳосилни териб олди. Йилдан-йилга Азимнинг уқуви, тажрибаси орта борди. Шу туфайли 1948 йилда уни тракторчилар бригадаси бошлиғининг ўринбосари этиб тайинлашди. Илгари Азим фақат ўз ишини, ўз тракторини биларди. Энди у коллектив иши учун, ўртоқларининг иши учун жавоб бериши лозим. Шуни ҳам айтиш керакки, 12 кишидан иборат бу кичик коллектив худди бир оиланинг болаларидек жуда иноқ ишладилар, жуда аҳил яшадилар.

Ҳар бир оғир ишда, бирор янгиликни қўллашда Азимнинг ўртоқлари уни қўллаб-қувватлайдилар. 1954 йилнинг баҳорида Ўртасарой районида биринчи бўлиб ана шу Азим ва унинг ўртоқлари ҳар бир универсал билан минг гектар ердаги ғўзаларни парвариш қилишни ўртага ташлади. Ҳаммага намуна бўлиб уларнинг ўзлари шу социалистик мажбуриятни ортиғи билан бажардилар. Универсалчи, коммунист Маматхолиқ Зокиров культивация вақтида нормадаги 12 гектар ўрнига 16-18 гектар ердаги ғўзаларни культивация қилди. Бригаданинг бошқа аъзолари ундан ёмон ишлашгани йўқ.

Азим ва унинг ўртоқларининг иши областнинг бошқа механизаторларига тарқалди. Уларнинг иш тажрибаси билан танишгани қўшни МТСлардан ҳамкасблар келишди. Бригаданинг моҳир универсалчиси Маматхолиқ Зокиров уларга ғўзаларни қандай қилиб аъло сифатда культивация этганини сўзлаб берди. Тракторчи Содиқ Қуролов ер ҳайдаганда қандай қилиб икки норма бажарганини, қанча ёнилғи тежаганини айтди. Пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси Эргаш Бўтабоев бўлса, пахта терими пайтида ҳар сменада 1200 ўрнига 2000 килограммдан пахта терганн «сири»ни, Азим эса бутун областда донги кетган ўзининг «комсомол ёшлар трактор бригадаси» ишини қай усулда ташкил қилганини ҳикоя қилиб берди. Газеталарда бригада иши тўғрисида мақолалар кўрина бошлади.

Мана шу 1954 йил Азим Эрматов ҳаётида алоҳида ёрқин саҳифа бўлиб қолди. Уни шонли Коммунистик партиямиз сафига қабул қилишди.

Қишлоқ хўжалик йили якунланганда Азим ва унинг ўртоқлари ўзларининг самарали меҳнатлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар. Обком союз Азимни «Балтика» радиоприёмниги билан мукофотлади.

Азим ва унинг ўртоқлари қўлга киритган ютуқларини янада мустаҳкамладилар. Азим 1955 йилнинг август ойида халқ тажрибасининг ажойиб мактаби бўлган — Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига бориб, иттифоққа машҳур бўлган механизаторларнинг иш тажрибаларини ўрганиб келди. Шу йили Азим бригадаси хизмат қилган участканинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олинди.

— Биз хизмат қилаётган «Полярная звезда» колхозининг 2 ва 3-участкаларида, — деб ҳикоя қилади Азимнинг ўзи, — бригадамизга 350 гектар ер биркитиб берилган. Биз участкаларнинг ҳосилот советлари ва бригада бошлиқлари билан ҳамжиҳат ишлаб, шу 350 гектардан мумкин қадар мўл ҳосил етиштириш йўлини излаймиз. Биз ҳар бир тракторчининг хизмати, ишлаган гектар ҳисобига қараб эмас, барча ишлар графигининг тўла бажарилишига, асосан ҳар бир гектардан етиштирилган ҳосилнинг миқдорига қараб ўлчанишини яхши биламиз! Демак, бизнинг ишимизда асосий омил — далачилик бригадалари билан ҳамкорликда ишлаш, чигитни биргалашиб экиб, ғўзани биргалашиб парвариш қилиш, ҳосилни биргалашиб йиғиб олишдан иборат.

1956 йилда биз 260 гектар ерга 60x45 ва қолган ерга 60x60 усулида чигит экдик. Ёз бўйи парваришга зўр бердик. Нимаки иш қилган бўлсак, сифатли ва яхши бўлишига эришдик. Масалан, ер ҳайдаганда шундай чуқур ҳайдадикки, чигит бемалол илдиз отиб кетаверди! Тупроқда нам сақланиб қолди, колхозчилар эса ана шу намни бегона ўтлар олиб қўймаслиги учун парваришни кучайтирдилар. 1956 йилнинг якуни биз учун қувончли бўлди. Контрактация плани бўйича ҳар иккала участкада гектар бошига 28 центнердан, зиммамизга олган мажбурият бўйича 31 центнердан ҳосил етиштиришимиз лозим эди. Олинган ҳосил гектар бошига 35 центнердан ошиб кетди!

Биз қўлга киритилган ғалаба билан чекланиб қолмай, ҳозирданоқ 1957 йил мўл ҳосили учун замин тайёрлашга киришдик. Ўзимизнинг 350 гектар пахта еримизни куздаёқ яхшилаб ҳайдадик. Ҳозир тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналаримизни узел усулида ремонт қилмоқдамиз. Барча ремонт ишларимизни 5 февралга тамомлашни мўлжаллаганмиз. Бу йил бир янгилик қўлладик: ҳар бир тракторчимизни колхоз далачилик бригадасига бутун мавсумга биркитиб қўйдик. Бу ишнинг шу томони афзалки, тракторчи шу бригада ерини ўзи ҳайдайди, ўзи чигит экади, ғўзаларни парвариш қилади, ҳосилни машина билан териб беради. Бутун иш давомида бригада ерини беш бармоқдай билиб олади, тупроқ тузилишини, унинг баланд-пастини ўрганади, унда шу участкада етиштирилган ҳосилнинг тақдири учун жавобгарлик ҳисси уйғонади.

Ўтган йили Азим ва унинг ўртоқлари мўл-кўл даромад олдилар. Биргина Азимнинг ўзи 22 минг сўм нақд пул ва 2 тоннадан ортиқ ғалла олди. У 1957 йилни ўз бола-чақаси билан янги уйда кутиб олди. Сигири янги молхонага бойланди, радиоприёмник янги уйда янгради.

— Азим ва унинг ўртоқлари, — дейди зўр мамнуният билан 3-участка ҳосилот советининг раиси Ҳолмирза Абдуқодиров, — бизнинг тўрт бригадамиз ерида мўл ҳосил етиштиришда зўр ҳисса қўшдилар. Гектаридан 35 центнер — айтишга осон! Бундан атиги 2 йил бурун ҳидди шу ерлардан зўрға 18 центнердан ҳосил олинган эди-да!

Дарҳақиқат шундай, социалистик деҳқончилигимизнинг таянчи бўлган азамат машиналар яна далага чиқишга, 1957 йил ҳосили учун курашга чиқишга шай турибди. Улар сермаҳсул колхоз ерларида ҳаётимиз фаровонлигининг моддий ифодаси бўлган оқ олтин етиштиришда катта кўмак берадилар. Бу олижаноб, ватанпарварлик ишимизда колхозчи-пахтакор билан азамат тракторчининг ижодий ҳамкорлиги, манфаатининг бирлиги ўзининг ҳаётий ифодасини топмоқда.

Азим ва унинг ўртоқлари бу йил она-Ватанга ўтган йилдагига нисбатан яна мўлроқ оқ олтин етказиб бериш иштиёқи билан яшамоқдалар. Уларнинг ёшлик ғайрати, жўш урган қалблари эртанги мўл ҳосилнинг тақдири тўғрисидаги фикр билан урмоқда...

Сами АБДУҚАҲҲОР,
1-Ўртасарой МТСи.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуковнинг Ҳиндистонда бўлиши

ДЕҲЛИ, 25 январь. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков ва унинг ҳамроҳлари бугун эрталаб Ҳиндистон пойтахтидаги тарихий ёдгорликлар билан танишдилар.

Меҳмонлар шаҳарнинг қадимий девори ёнидан ўтадилар ва Ражгхатга яқинлашадилар. Бу жой дарахтлар ўсиб турган бир неча гектардан иборат ямяшил катта майдондан иборат. Майдоннинг ўртасидаги тепалик жойда унчалик баланд бўлмаган бетон платформа бор. 1948 йилда ҳинд халқининг миллий-озодлик ҳаракати символи бўлган Махатма Гандининг жасади шу жойда куйдирилган эди.

Ражгхатга кираверишда Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуковни шаҳар мэрининг ўринбосари Дуби жаноблари кутиб олди. Г. К. Жуков ва унга ҳамроҳ бўлган совет генераллари ҳамда офицерлари, Ҳиндистон мудофаа министрлиги махсус алоқа группасининг генерал-майор Х. М. Мохите бошчилигидаги вакиллари Ражгхатнинг ичкарисига кирадилар.

Г. К. Жуков, СССР нинг Ҳиндистондаги элчиси М. А. Меньшиков, генераллар Павловский, Дагаев, Китаев ва вице-адмирал Елисеев атр гул, гвоздика, жасмин гулларидан ясалган каттакон гулчамбарни платформа ёнига қўядилар.

Икки минут давомида ҳамма сукунатда қолади.

Ражгхатдан чиқадиган жойда тўпланиб турган деҳлиликлар Г. К. Жуковни ҳурмат билан табриклайдилар.

Г. К. Жуков бир соатдан кўпроқ вақт давомида шаҳарни томоша қилди. Шундан кейин Ҳиндистон мудофаа министрлиги биносида Г. К. Жуков Ҳиндистон қуролли кучларининг уч тури штабларининг бошлиқлари: армия штабининг бошлиғи генерал С. М. Шринагеш, ҳарбий-денгиз кучлари штабининг бошлиғи вице-адмирал Карлейль, ҳарбий-ҳаво кучлари штабининг бошлиғи авиация маршали С. Мукержи ҳамда Ҳиндистон қуролли кучларининг бошқа генераллари ва офицерлари билан учрашди.

* * *

ДЕҲЛИ, 26 январь. (ТАСС). СССР Мудофаа Министри Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков кеча Ҳиндистон Республикасининг Бош Министри Жавоҳарлал Неру ҳузурида бўлди ва у билан суҳбат қилди.

СССРнинг Ҳиндистондаги Элчиси М. А. Меньшиков Г. К. Жуковга ҳамроҳ бўлиб борди. Суҳбат 45 минут давом этди.

Шундан кейин Г. К. Жуков Ҳиндистон Республикасининг вице-президенти доктор Сарвапалли Радхакришнан ҳузурида бўлди.

Ўша куни бош министр Жавоҳарлал Неру Г. К. Жуков шарафига зиёфат берди.

Бош министрнинг расмий резиденциясида ўтказилган зиёфатда Ҳиндистон вице-президенти Радхакришнан, мудофаа министри Катжу, мудофаани уюштириш министри М. Тьяг, йўллар министри Ж. Рам, маориф министри Мавлона Озод, Ҳиндистон қуролли кучлари штабларининг бошлиқлари, Индира Ганди хоним ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси М. А. Меньшиков, генерал-полковник Н. О. Павловский, вице-адмирал И. Д. Елисеев, генерал-лейтенантлардан Н. П. Дагаев ва Л. М. Китаев ҳамда уларнинг ҳамроҳлари бўлган офицерлар ҳозир бўлдилар.

Г. К. Жуков зиёфат вақтида нутқ сўзлади.

Г. К. Жуков ўз нутқида қуйидагиларни айтди:

Бош министр жаноб олийлари! Хонимлар ва жаноблар!

Мен бугун ҳурматли бош министр Жавоҳарлал Неру жанобларининг совет халқига нисбатан доим изҳор қилиб келаётган дўстона туйғулари учун унга самимий ташаккур билдириш билан бахтиёрман. Совет халқи Неру жанобларининг Совет Иттифоқига қилган сафарини зўр ҳурмат ва самимият билан эсга олади.

Бош министр жаноблари, бугун Сизларнинг миллий байрамингиз — Ҳиндистон Республикаси куни арафасида Сизни, Сиз орқали Ҳиндистон ҳукуматини ва бутун ҳинд халқини табриклашимдан ғоят мамнунман.

Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларнинг мустаҳкамланиши ҳинд ва совет халқларига катта фойда келтирди, биз бир-бирларимизнинг фикримизни яхшироқ англай бошладик, экономика, фан ва маданият соҳасидаги тажрибаларимизни кенг миқёсда баҳам кўра бошладик. Бу эса халқларимизнинг тараққиётига шубҳасиз ёрдам беради.

Совет халқи ҳинд халқининг янги ҳаёт қурилишида эришаётган муваффақиятларини зўр иштиёқ билан кузатиб турипти ва Ҳиндистоннинг иқтисодий ҳамда маданий тараққиёт соҳасида бундан буён ҳам муваффақиятларга эришувини чин кўнгилдан тилайди.

Ҳиндистон, Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси каби улуғ мамлакатлар ўртасида ва бошқа тинчликсевар мамлакатлар ўртасида дўстона муносабатларнинг тобора мустаҳкамланиши тинчликни ва халқлар хавфсизлигини сақлаш ва тинчликсевар давлатларнинг ёрдамига ҳали муҳтож бўлган мамлакатларнинг мустақиллигини сақлаш учун қулай шарт-шароит вужудга келтиради.

Халқаро вазият кескинлашган бир шароитда тинчликсевар халқларнинг самимий дўстлиги айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Халқлар тинчлик йўлидаги, бутун инсоният тараққиёти йўлидаги ана шу дўстликни кўз қорачиғидай сақлашлари керак. Совет халқи барча халқлар билан дўст бўлишни астойдил истайди, бутун дунёда тинчлик бўлишини чин кўнгилдан тилайди.

Совет ҳукумати халқлар ўртасидаги тинчлик манфаатларини кўзлаб, халқаро кескинликни тугатиш, ишончсизликни ва янги уруш хавфи олдида қўрқишни тугатишни истаб, бир қанча чораларни амалга ошириди, шу жумладан ўз қуролли кучлари сонини икки марта жами 1 миллион 840 минг кишига камайтирди. Совет ҳукумати ўтган йилнинг 17 ноябрида қуролли кучларни камайтириш ва ядро ҳамда термоядро қуролларини тугатиш тўғрисидаги янги таклифни киритди. Совет халқи барча тинчликсевар халқлар, тинчликни қадрлаётган барча кишилар қуролли кучларни камайтириш, атом қуролини тақиқлаш тўғрисида унинг изчиллик ва сабот билан қилаётган таклифини қўллаб-қувватлашларига ишонади.

Совет халқига урушнинг кераги йўқ. Халқларнинг турмуш даражасини ғоят юксалтиришга эришмоқ учун тинчлик керак.

Совет халқи тинчлик йўлидаги курашда Ҳиндистон халқларининг, тинчлик учун мардона курашувчи Неру жаноблари бошчилигидаги Ҳиндистон ҳукуматининг маънавий ёрдамини доим сезиб келди.

Ҳурматли Неру жаноблари, тинчлик ва халқлар дўстлиги манфаатлари йўлида ҳормай-толмай қилаётган ишларингиз учун шу фурсатдан фойдаланиб, совет халқи номидан самимий ташаккур билдиришни истайман.

Озод ва тинчликсевар Ҳиндистон республикасининг янада яшнаши учун, ҳурматли Неру жанобларининг соғлиғи учун, халқларимизнинг дўстлиги учун қадаҳ кўтараман.

Бош министр Неру жавоб нутқида бундай деди:

Мен бу ерда Совет Иттифоқи маршали Жуковни табриклашим ва мамлакатимизга келиш учун фурсат топганлиги сабабли унга ташаккур изҳор қилишим билан бахтиёрман. Мен ва менинг Совет Иттифоқида бирга бўлган дўстларим совет халқининг самимий меҳмондўстлигини яхши биламиз. Биз бу ерда Булганин жанобларини ва Хрущев жанобларини табриклаган эдик. Маршал жаноблари, Ҳиндистоннинг ҳамма қисмида Сизни самимий кутиб оладилар, деб Сизга айтишим лозим.

Эндиликда Сиз Ҳиндистон мустақилликка эришганидан кейин ўтган давр ичида қилган меҳнатимизнинг самаралари билан шахсан танишиб чиқиш имкониятига эгасиз.

Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари дўстлиги ўз замини ва ўз негизига эгадир. Бу дўстликнинг келгусида ҳам ривожланишига ишонаман. Маршал жаноблари, Сиз тинчлик тўғрисида гапирдингиз. Биз ўз традициямизга мувофиқ тинчлик сиёсатини амалга ошириб келмоқдамиз. Биз тинчлик йўли билан мустақилликка эришганлигимиз Сизга маълум, албатта. Биз ана шу тинчлик сиёсатини давом эттиришга қатъий қарор берганмиз.

Сиз қуролсизланиш проблемаси ҳақида ҳам гапирдингиз. Бу — ҳозирги замоннинг муҳим ва зарур проблемасидир. Қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш учун самарали тадбирлар кўриш зарур. Уруш бўлган тақдирда, ядро қуролини қўлланиш эҳтимоли борлигини ва бу нарса бутун дунёни жуда катта кулфатларга дучор қилажагини яхши биламиз. Бу масалани ҳал этиш йўлини топаолишимизга ишонаман ва урушга барҳам берилмаганида ҳам, лоақал, жанжалли масалаларни уруш йўли билан ҳал этишга хотима бериш мумкин эканлигига ишонаман.

Бошқа халқлар каби совет халқи ҳам тинчликни астойдил истаётганлигини жуда яхши биламан. Биз бошқа мамлакатларнинг халқлари билан биргаликда тинчлик йўлидаги ҳамма ғовларни бартараф қилишимизга ишонаман.

Маршал жаноблари! Сизнинг самимий сўзларингиз учун ташаккур изҳор қилишни ва Сизни дўстимиз сифатида, оқоқли саркарда ва қаҳрамон сифатида табриклашни яна бир марта истайман.

Маршал Жуков учун ва унинг ҳамроҳлари учун қадаҳ кўтараман. Шу қадаҳимга қўшилишингизни сўрайман.

Зиёфат дўстона хушвақтлик, самимият ва ўзаро ишонч вазиятида ўтди.

Кечқурун Г. К. Жуков Ҳиндистон республикаси президенти доктор Ражендра Прасад ҳузурида президент саройи Раштрапати Бхаванда Республика куни шарафига ўтказилган традицион қабул маросимида ҳозир бўлди.

Ҳиндистон халқининг миллий байрами

Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон Москва телевидениеси ва радиоси орқали нутқ сўзлади

Ҳиндистон халқлари 26 январда ўзларининг миллий байрамини — Республика эълон қилинган Кунни нишонлайдилар. Ана шу шонли кун муносабати билан Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Элчиси К. П. Ш. Менон 25 январь кечқурун Москва телевидениеси ва радиоси орқали нутқ сўзлади.

Элчи К. П. Ш. Менон қуйидагиларни айтди:

Азиз дўстлар, бизнинг байрамимиз — Республика куни муносабати билан бир неча сўз айтиш имконини берган Москва радиоси ва телевидениесига ташаккур изҳор қиламан.

Мен 1956 йил 23 июнда, Москвада Бош Министр Неру ва СССР Министрлар Советининг Раиси Булганин қўшма баёнотни имзолаган куннинг йиллигида Москва радиоси орқали сўнгги марта гапирган эдим. Ўша вақтда мен қўшма баёнотда қизғин баён қилинган тинчликка интилиш тўғрисида ва бу йўлдаги умидларнинг амалга оширила бориши тўғрисида гапирган эдим.

Қўшма баёнот имзоланган кундан буён ўтган 12 ой мобайнида халқаро кескинлик анча камайди. Булганин жаноблари ва Хрущев жанобларининг Ҳиндистонга қилган унутилмас сафари, КПСС XX съездининг дадиллик билан чиқарилган реалистик қарорлари, қуролсизланиш ҳақидаги совет таклифлари ва Совет ҳукуматининг қурол-яроғларни ҳамда қуролли кучларни камайтирганлиги халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам берган факторлардандир.

Демак, ўтган йилнинг июнь ойида радио орқали сўзлаган вақтимда узоқ давом этадиган тинчликни сақлаб қолишга бўлган умид жуда катта эди.

Афсуски, кейинги олти ой инсониятнинг шу йўлдаги умидларини оқлади, деб бўлмайди. Дарҳақиқат баъзи масалаларда орқага чекиниш борлигини кўрамиз.

Ўтган йилнинг июнь ойида Миср агрессия майдони бўлиб қолади ва Венгриянинг бошидан шундай катта воқиа ўтади, деб ким ўйлай олар эди?

Аммо ҳозир халқаро аҳволни обзор қилиш пайти эмас. Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ўзаро муносабатларни обзор қилиш яхшироқ бўлади ва бундай обзор жуда ҳам ёқимли иш бўлади.

Ўтган йил мобайнида Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатлар ҳар бир соҳада ривожланди. Совет Иттифоқи Олтинчи Беш Йиллик Планни бажариш палласига киргани каби, Ҳиндистон ҳам ўзининг Иккинчи Беш Йиллик Планини бажаришга киришди. Бизнинг Иккинчи Беш Йиллик Планимиз гарчи Совет Иттифоқининг плани каби жуда катта миқёсларни кўзда тутмаса ҳам, Биринчи Беш Йиллик Планга нисбатан янада каттароқ вазифаларни ўз олдига қўяди.

Планлаштириш ишларини биринчи бўлиб бошлаб берган Совет Иттифоқи Иккинчи Беш Йиллик Планимизни муваффақиятли суратда бажаришда биз билан ҳамкорлик қилаётганлигидан ғоят мамнунмиз. Марказий Ҳиндистондаги Бхилайда қурилаётган металлургия заводи улуғворлик билан қад кўтармоқда. Ана шу металлургия заводи Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг ёрқин мисолидир.

Қуролсизланиш, атом қуролини ва атом бомбаларини синаб кўришни тақиқлаш, ҳарбий пактларнинг фойдасизлиги ва ирқчилик ҳамда мустамлакачиликнинг ҳалокатли эканлиги каби муҳим проблемалар юзасидан ҳар иккала ҳукуматимизнинг сиёсий қарашлари бир-бирига анча ўхшашдир.

Дуруст, биз бир ёки икки масала юзасидан умумий бир фикрга келолмадик. Аммо бу турли традицияларга эга бўлган, турли шароитларда ривожланаётган давлатлар ўртасида рўй бериши табиий бўлган бир ҳолдир. Ана шу ихтилофлар дўстлигимизнинг асосларига таъсир кўрсатмади.

Бизнинг маданий алоқаларимиз анча кенгайди. 1956 йилда расмий ва ғайри расмий делегацияларимиз, илмий делегацияларимиз, маданият арбобларидан иборат делегацияларимиз бир-бирларига тез-тез бориб турдилар. Ҳурматли совет меҳмонларимиздан бири маршал Жуков ҳозирги вақтда Ҳиндистондадир. Маршал Жуковнинг бу визити хусусан қуролли кучларимизда унутилмас таассурот қолдиришига шубҳа қилмайман. Буларнинг ҳаммаси Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни яхшилашга ёрдам беради.

Ўз нутқимнинг охирида бу йил Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ҳар қачонгидан кўра кўпроқ кучаяди ва мустаҳкамланади деб умид ва ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Яшасин Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик!, «Ҳинди-руси, бхай, бхай!» (ТАСС).

Қорақалпоғистон санъати ва адабиёти декадаси

Қорақалпоғистон санъати ва адабиёти декадаси Тошкентда уч кундан буён давом этмоқда.

26 январда Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида поэзия секцияси ўз ишини тамомлади. Бу секция қорақалпоқ адабиётчилари поэтик ижодининг аҳволи ва уни ривожлантириш йўлларини муҳокама қилди. Шу куни шоирлардан Ж. Оймирзаев, А. Бегимов, Н. Жапақов, Қ. Досанов, Х. Тожимуротов, Б. Қаипназаров, Х. Сеитов, халқ шоири С. Нурумбетовнинг шеърлари муҳокама қилинди.

Кечқурун декада қатнашчилари В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университетининг профессор-ўқитувчилар состави ва студентлари билан учрашдилар. Университет ректори Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Т. Саримсоқов кечани очди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли Қорақалпоғистон экономика ва маданият институтининг илмий ходими, филология фанлар кандидати М. Нурмуҳаммедов Қорақалпоғистон миллий санъати ва адабиётининг ривожланиши тўғрисида ахборот берди.

Станиславский номидаги Қорақалпоғистон давлат театрининг коллективи Тошкент меҳнаткашларини репертуардаги энг яхши спектакллардан бири бўлган «Ошиқ Ғариб» лирик музикали драмаси билан таништирди.

Свердлов номли концерт залида қўйилган бу спектакль зўр муваффақият билан ўтди. Бунда Қорақалпоғистон АССР халқ артисти постановкачи режиссёр Ю. Шарипов ва ижро этувчилар — оқоқли саҳна усталари: Ўзбекистон ССРда ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист Ю. Мамутов, Қорақалпоғистоннинг хизмат кўрсатган артистлари Г. Шерозиева, У. Давлетова ва бошқа артистларнинг хизматлари каттадир.

Мингларча шаҳарликлар қорақалпоқ шоирларининг рус тилига таржима қилинган шеърларидан иборат телевидение эшиттиришларини томоша қилдилар.

Қорақалпоғистон санъати ва адабиётининг биринчи декадаси давом этмоқда. (ЎзТАГ).

ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН КУНГА ЕТТИ ЙИЛ ТЎЛИШИНИНГ ТОШКЕНТДА НИШОНЛАНИШИ

Тошкентда, Навоий номидаги Давлат халқ кутубхонасида ҳинд ва совет халқлари ўртасидаги дўстликнинг мустаҳкамланиб бораётганлигини, Ҳиндистоннинг ўз экономикаси ва маданиятини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини акс эттирувчи виставка очилди.

26 январда Тошкент меҳнаткашларининг юзларча вакиллари Муқимий номли театрга тўпландилар. Бу ерда Ҳиндистон Республикаси эълон қилинган куннинг етти йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлди. Мажлисни чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти, Ўзбекистон ССР сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамияти ва В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети ўтказди.

Мажлисни чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг раиси Т. Ж. Жўраев очди. Ўзбекистон ССР сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият правлениесининг раиси, тарих фанлари кандидати Р. А. Каримов шонли кунга бағишлаб доклад қилди.

Тантанали мажлис қатнашчилари Ҳиндистон-Совет маданий алоқа жамиятига табрик телеграммаси юбордилар.

Тантанали қисмдан кейин мажлис қатнашчиларига катта концерт берилди. (ЎзТАГ).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

Станиславский номли Қорақалпоқ давлат драма театри — Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси — 27/I да Ҳамза номли театрда **Камбағаллик айб эмас,** 28/I да Муқимий номли театрда **Ошиқ Ғариб,** 29/I да **Севмагангга суйканма.** Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси — 27/I да **Санъат усталарининг катта концерти.** Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да кундуз **Гулсара,** кечқурун **Шўрали** (билетлар сотилган), 29/I да **Оққуш кўли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/I да кундуз **Сурмахон,** кечқурун **Тоҳир ва Зуҳра,** 30/I да **Азиз ва Санам.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 3 бўлимда янги программа **К. Доротти гастроллари.** Бугун уч марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Бедарак кетган.**
«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Икки бигх ер,** кечқурун **Бедарак кетган.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 28142. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048 Эълонлар бўлими — 29040.

Р. 01025. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № — 1728.